

Pakruojo miesto vietos veiklos grupė

PAKRUOJO MIESTO VIETOS VEIKLOS GRUPĖS PLĖTROS STRATEGIJA 2016-2022 M.

2021 m., Pakruojis

TURINYS

ĮVADAS	3
1. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS	6
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ.....	8
2.1. Geografinė ir demografinė aplinka	8
2.2. Socialinė ir gyvenamoji aplinka.....	11
2.3. Ekonominė aplinka	23
3. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS	35
4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANČIŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS	38
5. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS.....	40
6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA.....	43
7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS.....	45
Priedai	47

ĮVADAS

Teisinė forma – asociacija.

Asociacijos pavadinimas – Pakruojo miesto vietos veiklos grupė.

Asociacijos buveinės adresas – Kęstučio g. 4, LT-83152 Pakruojis.

Asociacijos veiklos teritorija – Pakruojo miestas.

Pakruojo miesto vietos veiklos grupė (toliau – Pakruojo miesto VVG) įsteigta 2015 m. rugpjūčio 10 d. Pagrindinis organizacijos tikslas – pagal savo veiklos kompetenciją ir galimybes skatinti Pakruojo miesto plėtrą, aktyviai dalyvauti rengiant ir įgyvendinant miesto plėtros planus bei programas Pakruojo miesto teritorijoje.

Nariai:

Eil. Nr.	Organizacijos pavadinimas	Atstovaujamas sektorius	Teisinė forma	Deleguotas asmuo
1.	Pakruojo rajono verslininkų ir darbdavių asociacija	Verslo sektorius	Asociacija	Edikas Drupas Vitolis Urmonas Aidas Ridikas Vilma Jokantiene
2.	VšĮ „Valdresta“	Verslo sektorius	Viešoji įstaiga	Valdas Kanišauskas
3.	Fizinis asmuo	Verslo sektorius	-	Justina Andrešiūnienė
4.	Fizinis asmuo	Verslo sektorius	-	Aurimas Andrešiūnas
5.	Pakruojo senamiesčio bendruomenė	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Austėja Miknevičiūtė
6.	Pakruojo centro bendruomenė	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Laima Aidukienė
7.	Asociacija Pakruojo miesto naujamiesčio bendruomenė	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Gitana Balašauskienė
8.	Sporto klubas „Skorpionas – BJJ“	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Modestas Ušinskas
9.	Agentūros Visos Lietuvos vaikai Pakruojo labdaros ir paramos fondas	Nevyriausybinis sektorius	Labdaros ir paramos fondas	Laima Anderson
10.	VšĮ „Retenė“	Nevyriausybinis sektorius	Viešoji įstaiga	Robertas Ašmanavičius
11.	Lietuvos samariečių draugijos Pakruojo skyrius	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Dovilė Pašakinskienė
12.	Pakruojo moterų draugija	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Elena Pocevičienė
13.	Pakruojo seniūnijos Taikos seniūnaitijos	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Edita Ilgavičienė

	bendruomenė			
14.	Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Pakruojo viltis“	Nevyriausybinis sektorius	Asociacija	Nijolė Žiukienė
15.	Pakruojo rajono savivaldybė	Valdžios sektorius	-	Saulius Margis Gintaras Šurna Aivaras Stabužis Svajūnas Miknevičius

1 lentelė. Pakruojo miesto VVG narių sąrašas

Valdybos narių sąrašas:

Eil. Nr.	Vardas Pavardė	Atstovaujama įmonė, organizacija
1.	Vilma Jokantienė	V. Jokantienės IĮ „Vigra“ (Pakruojo rajono verslininkų ir darbdavių asociacijos narė)
2.	Edikas Drupas	UAB „Robusta“ (Pakruojo rajono verslininkų ir darbdavių asociacijos narys)
3.	Aidas Ridikas	A. Ridiko IĮ „Mukas“ (Pakruojo rajono verslininkų ir darbdavių asociacijos narys)
4.	Vitolis Urmonas	UAB „Klovainių skalda“ (Pakruojo rajono verslininkų ir darbdavių asociacijos narys)
5.	Saulius Margis	Pakruojo rajono savivaldybės meras
6.	Gintaras Šurna	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos direktoriaus pavaduotojas
7.	Svajūnas Miknevičius	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Pakruojo seniūnijos seniūnas
8.	Aivaras Stabužis	Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Turto valdymo poskyrio Viešojo administravimo specialistas
9.	Austėja Miknevičiūtė	Pakruojo senamiesčio bendruomenė
10.	Gitana Balašauskienė	Pakruojo miesto Naujamiesčio bendruomenė
11.	Dovilė Pašakinskienė	Lietuvos samariečių draugijos Pakruojo skyrius
12.	Laima Aidukienė	Pakruojo centro bendruomenė

2 lentelė. Valdybos narių sąrašas

Pakruojo miesto vietos veiklos grupės plėtros strategija 2016–2022 m. (toliau – Strategija) yra kompleksinis strateginio planavimo dokumentas, kurio tikslas – padėti pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti gyventojų socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius. Dokumentas įgalina asociaciją vykdyti jos misiją, pasiekti numatytus tikslus ir rezultatus, veiksmingai panaudojant finansinius, materialinius ir žmogiškuosius išteklius.

Strategija parengta remiantis Lietuvos Respublikos (toliau – LR) vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-715 patvirtinta Šiaulių regiono integruota teritorijų vystymo programa (toliau – Šiaulių regiono ITV programa), Šiaulių regiono plėtros tarybos 2013 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-76 patvirtintu Šiaulių regiono 2014-2020 metų plėtros planu, LR vidaus reikalų ministro 2015 m. sausio 22 d. įsakymu Nr. 1V-36 patvirtintomis Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklėmis, Pakruojo

rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T-166 patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginiu plėtros planu, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. vasario 27 d. sprendimu Nr. T-47 patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės 2015–2017 metų strateginiu veiklos planu, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T-96 patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės 2015 m. Socialinių paslaugų planu, 2015 m. Pakruojo miesto urbanistinės-ekonominės plėtros galimybių studija, 2013 m. Pakruojo rajono verslo plėtros galimybių studija, 2013 m. Pakruojo rajono kultūros paveldo plėtros galimybių studija, Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2013 m. sausio 24 d. sprendimu Nr. T-18 patvirtintu Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planu ir kitais dokumentais bei teisės aktais, skirtais bendruomeninių ir kitų nevyriausybinių organizacijų, verslo įmonių/organizacijų ir valdžios institucijų atstovams, kitoms interesų grupėms, savivaldybės gyventojams ir svečiams.

Strategija parengta pagal 2014-2020 m. Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos, 8 prioriteto „Socialinės įtraukties didinimas ir parama kovai su skurdu“, 8.6 investicinio prioriteto „Bendruomenės inicijuojamų vietos plėtros strategijų įgyvendinimas“ 8.6.1 konkretų uždavinį „Pagerinti vietines įsidarbinimo galimybes ir didinti bendruomenių socialinę integraciją, išnaudojant vietos bendruomenių, verslo ir vietos valdžios ryšius“.

1.VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO TERITORIJA IR GYVENTOJŲ, KURIEMS TAIKOMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, APIBRĖŽTIS

Pakruojis miestas įsikūręs prie Kruojos upės šiaurinėje Lietuvoje, Šiaulių apskrityje, netoli kelio Šiauliai – Pasvalys. Pakruojis istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėtas jau 1531 m. Miesto teisės Pakruojui suteiktos 1950 metais. Šiandien Pakruojis miestas yra Pakruojis rajono savivaldybės centras.

Lietuvos Respublikos žemės fondo (toliau – Žemės fondas) 2015 m. pr. duomenimis, Pakruojis miesto plotas yra 351,74 ha, tai užima 0,27 proc. bendro Pakruojis r. savivaldybės ploto (131 518,29 ha). Miesto teritorijos žemę sudaro: žemės ūkio naudmenos 64,05 ha; miškai (miško žemė) 3,76 ha; keliai 25,24 ha; užstatyta teritorija 230,82 ha; vandenys 12,46 ha; kita žemė 15,41 ha.

1. paveikslėlis. Pakruojis miesto teritorijos ribų žemėlapis

Šaltinis: 2012 m. vasario 2 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimas Nr. 114 „Dėl Pakruojis miesto teritorijos ribų pakeitimo“

Pakruojis mieste yra dvi aikštės – Vienybės ir Laisvės. Šalia Vienybės aikštės yra Pakruojis kultūros centras, paštas, Pakruojis rajono apylinkės teismas, Pakruojis rajono savivaldybės administracijos pastatas, Pakruojis rajono policijos komisariatas, Pakruojis rajono apylinkės prokuratūra. Mieste veikia VšĮ Pakruojis ligoninė, VšĮ Pakruojis rajono pirminės sveikatos priežiūros centras, 6 vaistinės, Pakruojis nestacionarių socialinių paslaugų centras, Pakruojis nestacionarių SPC Laikino gyvenimo namai, Šv. Jono Krikštytojo parapijos vaikų centras, neįgaliųjų socialinė įmonė VšĮ „Retenė“, Lietuvos samariečių bendrijos Pakruojis skyrius, Agentūros Visos Lietuvos vaikai Pakruojis labdaros ir paramos fondas. Pagrindinio švietimo ir ugdymo įstaigos Pakruojis mieste yra 7 – trys ikimokyklinio ugdymo įstaigos (vaikų lopšeliai – darželiai „Saulutė“ ir „Vyturėlis“, VšĮ Pakruojis nevalstybinis katalikų lopšelis –

darželis „Varpelis“), „Žemynos“ pagrindinė mokykla, „Atžalyno“ gimnazija, Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, Pakruojo Juozo Paukštelio viešoji biblioteka. Vaikų ir suaugusių meninei ir sportinei saviraiškai vystyti mieste veikia Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykla, Pakruojo rajono sporto centras, įvairūs klubai ir kolektyvai – literatų klubas „Židinys“, bėgimo klubas „Vėjas“, sveikuolių klubas „Valia“, svarsčių kilnojimo klubas „Jėga“, sporto klubas „Cunami“, Pakruojo kultūros centro mišrus choras „Uolainis“, šokių kolektyvai „Laja“ ir „Reketys“, dūdų orkestras „Viestartas“, moterų vokalinis ansamblis „Sidabrinė šarma“ ir kiti kolektyvai, klubai, būreliai ir draugijos.

Pakruojo miesto teritorijoje verslo įmonės: pagrindinės statybinės organizacijos AB „Pakruojo arka“, AB „Meresta“, UAB „Pakruojo remontas“, vietos prekybininkai UAB „Kanrugė“, UAB „Kanrugėlė“, UAB „Davra“, A.Ridiko individuali įmonė „Mukas“, UAB „Mano kamanė“ ir kt. Maitinimo paslaugas mieste teikia restoranai „Kruoja“, kavinės „Gluosnis“, „Medenė“, V. Jokantienės IĮ „Vigra“, S. Maurušaitienės IĮ „Klevas“, dvi picerijos – „Pas Karoliną“ ir „Trys berneliai“. Žemės ūkio veikla užsiima UAB „Robusta“, UAB „Pakruojo agrochemija“. Taip pat, mieste yra prekybos centrai Maxima X, Senukai, Lytagra, IKI cento, Norfos ir kitos parduotuvės.

Pakruojo miestas priklauso Pakruojo seniūnijai. Pakruojo mieste įsikūrusios 5 miesto bendruomenės – Pakruojo bendruomenės centras, Pakruojo centro bendruomenė, Asociacija Pakruojo miesto Naujamiesčio bendruomenė, Pakruojo senamiesčio bendruomenė, Pakruojo seniūnijos Taikos seniūnaitijos bendruomenė bei Pakruojo rajono bendruomenių sąjunga.

Lietuvos Respublikos statistikos departamento (toliau – Statistikos departamentas) 2015 m. duomenimis, Pakruojo mieste gyveno 4896 gyventojai, tai sudaro 22,7 proc. bendro Pakruojo r. savivaldybės skaičiaus (21555 gyventojai).

Tikslinės grupės, kurioms skirta ši Strategija yra:

- neįgalieji;
- bedarbiai ir ilgalaikiai bedarbiai;
- neaktyvūs asmenys;
- nedirbantis, nestudijuojantis ir nesimokantis jaunimas;
- senyvo amžiaus asmenys ir kiti socialinę atskirtį patiriantys asmenys.

Lietuvos Respublikos darbo biržos (toliau – Darbo birža) duomenimis, Pakruojo miesto seniūnijoje 2015 m. lapkričio mėnesį bedarbiai sudarė 7,1 proc., o gruodžio mėn. išaugo iki 8,2 proc. visų teritorijos darbingo amžiaus gyventojų. Jaunimo nedarbas mieste šiuo laikotarpiu sudarė 4,8 proc.

Pakruojo rajono savivaldybės administracijos duomenimis, 2014 m. Pakruojo rajone užregistruoti 3269 neįgalūs asmenys, iš kurių 208 vaikai, 3061 suaugusieji. Mieste yra 59 vieniši, socialinės rūpybos ar globos reikalaujantys asmenys, 3124 gyventojai patiria skurdą. Tais pačiais metais rajone užregistruotos 138 socialinės rizikos šeimos auginančios 356 vaikus. Per metus buvo įrašyta į socialinės rizikos šeimų apskaitą 14 šeimų, kuriose augo 27 vaikai.¹

¹ Pakruojo rajono savivaldybės administracijos Socialinės rūpybos skyriaus pateikiama viso Pakruojo r. sav. informacija, atskirai miesto informacija neišskiriama.

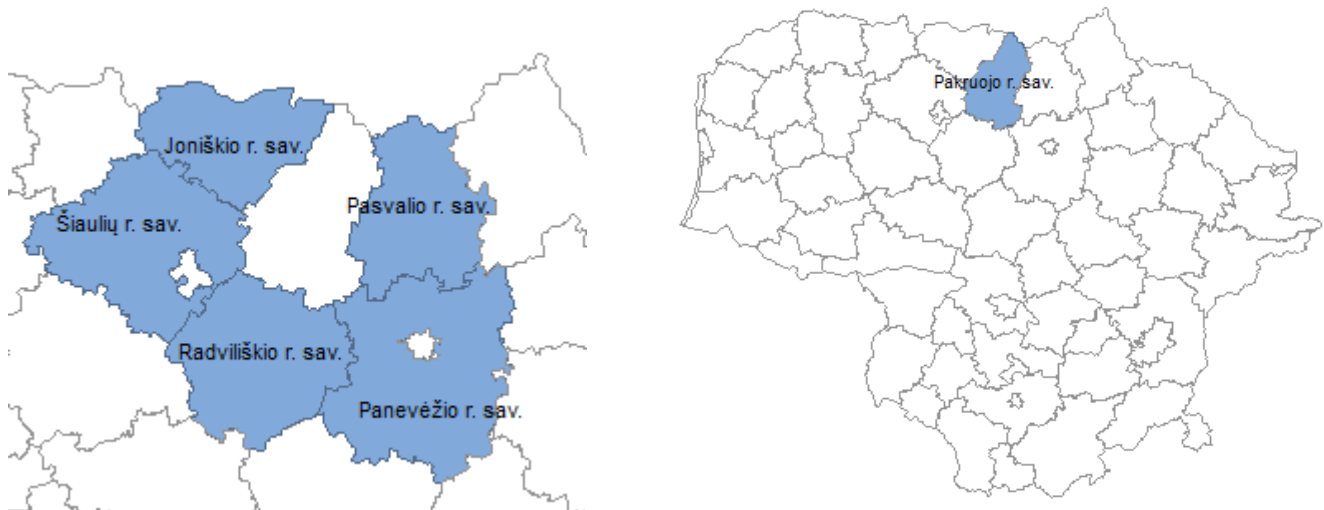
2. TERITORIJOS, KURIAI RENGIAMA VIETOS PLĖTROS STRATEGIJA, ANALIZĖ

Pakruojo miesto esamos situacijos analizei atlikti 2016 m. sausio 10-17 d. vykdyta **Pakruojo miesto gyventojų apklausa**, nagrinėti oficialiai pasiekiami antrinės informacijos šaltiniai, standartizuotos išorinės duomenų bazės, antrinės informacijos teikimo paslaugos ir kita išorinė informacija.

2.1. Geografinė ir demografinė aplinka

Geografinė aplinka.

Pakruojo r. savivaldybė plyti šiaurės Lietuvoje, ribojasi su Latvija, šiaurės vakaruose – su Joniškio rajonu, vakaruose – su Šiaulių rajonu, pietuose – su Radviliškio rajonu, o pietryčiuose ir pietuose – su Panevėžio bei Pasvalio rajonais, užima 1316 km² plotą. Pakruojo kraštas – žemdirbystės kraštas, taip pat žinomas dėl dolomito karjerų Klovainiuose ir Petrašiūnuose.

2-3 paveikslėliai. Pakruojo rajono savivaldybės geografinė padėtis

Šaltinis: <http://wikimapia.org>

Pakruojis – miestas Šiaulių apskrityje, 36 km. į rytus nuo Šiaulių. Pakruojo miestas yra Pakruojo r. sav. administracinis centras, priklauso Pakruojo seniūnijai, užima 4 km² plotą. Miestas turi gerą susisiekimą su didžiaisiais Lietuvos miestais: atstumas nuo Pakruojo iki Vilniaus yra 184 km, iki Kauno – 152 km, iki Klaipėdos – 200 km., iki Šiaulių – 36 km. Per miestą tekanti upė Kruoja dalija jį į dvi dalis ir atlieka svarbų vaidmenį miesto kompozicinėje struktūroje. Šiauriniame Kruojos upės krante įkurtas Pakruojo miesto parkas, rytinėje miesto dalyje patvenkta Kruoja suformuoja Pakruojo tvenkinį, centrinėje miesto dalyje prieš miesto parką yra sala-pusiasalis.

Esamas Pakruojo administracinis centras yra istoriniame miesto centre, pagrinde susiformavęs aplink didžiausią mieste Vienybės aikštę ir gretimose teritorijose palei pagrindinę Vytauto Didžiojo

gatvę. Miesto administracinis centras yra vienas iš pagrindinių elementų, formuojančių miesto įvaizdį ir savitumą, atspindintis miestiečių gyvenimo kokybę. Ši miesto dalis atspindi savita struktūra, gatvių tinklu bei jų užstatymo pobūdžiu, teritorijos užstatymo foniniu aukščiu, želdinių struktūra. Visa tai daro miestą patraukliu tiek gyventojams, tiek turistams.

4 paveikslėlis. Pakruojo seniūnija
Šaltinis: <https://www.google.lt/maps>

Demografinė aplinka.

Lietuvoje jau dvidešimt metų dėl neigiamos natūralios gyventojų kaitos bei didelės emigracijos gyventojų skaičius sparčiai mažėja. Statistikos departamento duomenimis 2015 metų pr. Lietuvoje gyveno 2921,3 tūkst. gyventojų, t. y. 22,2 tūkst. mažiau nei 2014 metų pr. Per dešimt metų gyventojų skaičius sumažėjo 12,9 proc., net 72,0 proc. šio sumažėjimo lėmė emigracija. Gyventojų skaičiaus mažėjimas Pakruojo mieste tendencingas kaip ir visoje Lietuvoje. 2011-2015 m. laikotarpiu gyventojų skaičius Pakruojuje sumažėjo 5,1 proc., panašiai mažėjo ir Radviliškyje – 5,6 proc., Kelmėje - 4,9 proc., kiek daugiau Joniškyje – 8,0 proc. 2015 m. jis sudarė 22,7 proc. Pakruojo r. savivaldybės gyventojų (21555 gyventojų) ir 1,7 proc. Šiaulių apskrities gyventojų (281632 gyventojų).

Metai	Lietuvos Respublika	Šiauliai	Pakruojis	Radviliškis	Joniškis	Kelmė	Akmenė
2011	3052588	109748	5160	17320	9935	9190	2603
2012	3003641	107689	5034	16984	9683	9055	2567
2013	2971905	106470	4984	16710	9470	8996	2521
2014	2943472	105610	4919	16527	9309	8828	2504
2015	2921262	104569	4896	16344	9138	8744	2499

3 lentelė. Gyventojų skaičius metų pradžioje

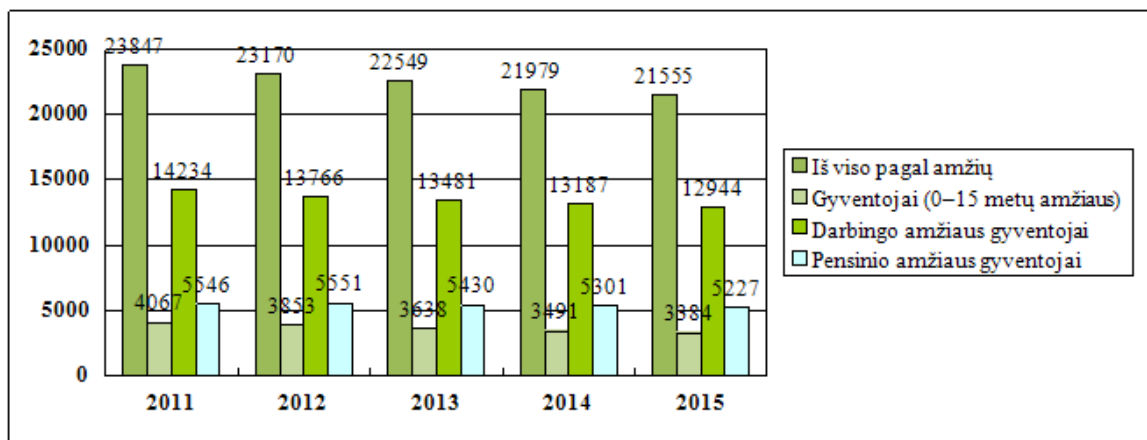
Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, 2015 m. daugiau kaip 98,5 proc. Pakruojo miesto gyventojų sudaro lietuvių tautybės asmenys, likusius 1,5 proc. sudaro kitų tautybių gyventojai, iš kurių apie 0,5 proc. sudaro rusai.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, gyventojų tankumas (gyventojų skaičius viename km²) Pakruojo r. savivaldybėje yra mažiausias tarp Šiaulių apskrities savivaldybių ir 2015 m. pr.

buvo 16,4 gyventojai / km². Tais pačiais metais Šiaulių apskrities gyventojų tankumas buvo 33 gyventojai / km², šalies – 44,7 gyventojai / km². Mažą gyventojų tankumo rodiklį lemia nepakankamai išvysta miesto infrastruktūra, migracija.

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 60 proc. (12944 gyventojai), vaikai (iki 15 metų amžiaus) – 15,7 proc. (3384 vaikai), pensinio amžiaus žmonės – 24,3 proc. (5227 gyventojai) visų gyventojų. 2011–2015 m. laikotarpyje savivaldybėje mažėjo vaikų iki 15 metų amžiaus, daugėjo darbingo amžiaus ir pensinio amžiaus gyventojų dalis bendroje gyventojų skaičiaus struktūroje.

5 paveikslėlis. Gyventojų skaičius metų pradžioje, asm.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, Pakruojo r. savivaldybėje 2011-2015 m. laikotarpiu gyventojų pasiskirstymas pagal lytį kito nežymiai, vyrai sudarė apie 47,1 proc. gyventojų (šalyje ir apskrityje – 46,0 proc.), moterys – apie 52,9 proc. gyventojų (šalyje ir Šiaulių apskrityje – 54,0 proc.). Mažėjant gimstamumui ir ilgėjant vidutinei gyvenimo trukmei stebima gyventojų senėjimo tendencija tiek Pakruojo r. savivaldybėje, tiek ir visoje Lietuvoje. 2015 m. pr. Pakruojo r. savivaldybėje 100 vaikų iki 15 m. teko 143 pagyvenę žmonės (2011 m. pr. 122 pagyvenę žmonės). Šis rodiklis parodo senėjimo tendenciją bei didėja tiek šalyje, tiek Šiaulių apskrityje.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	120	106	125	122	127	121
2012	122	106	130	128	132	124
2013	124	105	134	133	138	126
2014	126	106	137	137	143	126
2015	129	106	141	143	149	128

4 lentelė. Demografinės senatvės koeficientas²

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Vidinės ir tarptautinės migracijos dinamika. Analizuojant Šiaulių regiono ITV programos duomenis matome, kad nepalankias demografinės raidos prielaidas rodo ir aukštas Šiaulių regiono

² Demografinės senatvės koeficientas - pagyvenusių asmenų ir vaikų santykis

gyventojų medianinis amžius, kuris 2014 m. buvo 44 metai. Didžiausią neigiamą gyventojų skaičiaus pokytį iš visų Lietuvos regionų Šiaulių regione lėmė tai, kad be ilgalaikių natūralios gyventojų kaitos procesų, didelę įtaką gyventojų skaičiaus mažėjimui turėjo migracija. Dėl migracijos gyventojų skaičius Šiaulių regione (be Šiaulių miesto savivaldybės) 2011–2014 m. sumažėjo 11 tūkstančių, arba 5,7 proc. (migracija lėmė beveik 69 proc. bendro gyventojų skaičiaus sumažėjimo), sparčiausiai gyventojų skaičius dėl migracijos mažėjo Pakruojo ir Joniškio rajonų savivaldybėse (atitinkamai 6,6 ir 6,7 proc.), lėčiausiai – Šiaulių rajono savivaldybėje (4,3 proc.). Visose Šiaulių regiono savivaldybėse migracija gyventojų skaičiaus mažėjimą paveikė labiau, negu vidutiniškai šalyje (Lietuvos gyventojų skaičiaus pokytis dėl migracijos 2011–2014 m. siekė 2,9 proc.).

Analizuojant 2011-2014 m. vidaus ir tarptautinę migraciją Pakruojo r. savivaldybėje, išvykusių skaičius mažėjo visą analizuojamą laikotarpį. Šio rodiklio gerėjimas matomas ir visoje šalyje.

Teritorija	2011	2012	2013	2014
Lietuvos Respublika	-38178	-21257	-16807	-12327
Vilniaus apskritis	-5030	1076	882	1931
Šiaulių apskritis	-5774	-3713	-3086	-2732
Pakruojo r. sav.	-498	-414	-401	-256

5 lentelė. Migracijos srautai
Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Apibendrinimas:

- ✓ Pakruojo miestas įsikūręs patrauklioje gyventi ir turistams lankytis vietoje.
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje fiksuojamas tendencingas gyventojų skaičiaus mažėjimas. Iš analizuojamų duomenų pastebima, kad mažėja darbingo amžiaus gyventojų dalis bei didėja pensinio amžiaus gyventojų dalis bendroje gyventojų skaičiaus struktūroje, kas sukelia rimtas demografines ir ekonomines problemas. Siekiant išlaikyti esamus ir pritraukti naujus gyventojus būtina investuoti į gyvenimo kokybės gerinimą.

2.2. Socialinė ir gyvenamoji aplinka

Užimtumas ir darbo rinka.

Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. 1000-iui r. gyventojų teko 387,7 užimtieji (15 metų ir vyresni asmenys, dirbantys bet kokią darbą). Tais pačiais metais 1000-iui šalies gyventojų teko 437,1 užimtieji, 1000-iui Šiaulių apskrities gyventojų – 477,8 užimtieji. 2011-2014 m. užimtųjų skaičius Šiaulių apskrityje ir šalyje kito panašia tendencija – augo. Kitose analizuojamose teritorijose šio rodiklio kitimas buvo svyruojantis, 2011-2013 m. Pakruojo r. ir Šiaulių miesto savivaldybėse užimtųjų skaičius augo, 2014 m. šis rodiklis mažėjo, priešingai nei Joniškio r. savivaldybėje, kur 2014 m. pastebimas didžiausias užimtųjų augimas.³

³ Statistikos departamentas pateikia tik rajono informaciją neišskirdama miesto

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	1253.6	374.1	115.7	5.9	9	50.2
2012	1275.7	380.4	114.8	6.3	9.4	50.4
2013	1292.8	385.2	118.2	7.5	8.4	53
2014	1319	389.2	121.7	6.7	9.7	51.3

6 lentelė. Užimti gyventojai, tūkst.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2011–2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje bedarbių skaičius sumažėjo 25,0 proc., kas atitinka bendrą šalies tendenciją – šalyje šis rodiklis mažėjo 36,0 proc., Vilniaus ir Šiaulių apskrityse atitinkamai 39,9 proc. ir 34,7 proc. Didžiausias augimas tarp analizuojamų teritorijų pastebimas Šiaulių miesto savivaldybėje – 48,6 proc.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	247.2	62.2	23.9	1.6	2.4	7.4
2012	216.9	52.9	21.3	1.5	2.1	6.1
2013	201.3	47.9	20.4	1.6	2.2	5.4
2014	173	40.5	17	1.3	1.8	4.2
2015	158.2	37.4	15.6	1.2	1.7	3.8

7 lentelė. Registruotų bedarbių skaičius, tūkst.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis (9,5 proc.) buvo aukštesnis nei šalyje (8,7 proc.) ir Šiaulių apskrityje (9,0 proc.). Nors analizuojant duomenis pastebimas sąlyginis nedarbo lygio mažėjimas, lyginant apskritis bei visos šalies duomenis, jis išlieka pakankamai didelis.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Šiaulių apskritis	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	13.1	11.9	12.9	11.3	14.8	10.7
2012	11.7	10.3	11.9	11.2	13.8	9.1
2013	10.9	9.3	11.4	11.5	14.3	8.1
2014	9.5	7.9	9.7	9.9	12.3	6.3
2015	8.7	7.3	9	9.5	11.4	5.7

8 lentelė. Registruotų bedarbių ir darbingo amžiaus gyventojų santykis, proc.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Šiaulių teritorinės darbo biržos Pakruojo skyriaus duomenimis, jaunimo nedarbas Pakruojo r. savivaldybėje nuo 2013 m. mažėja, 2013 – 2015 m. laikotarpiu sumažėjo 6,7 proc.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pr. vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalyje siekė 686,4 Eur, Šiaulių apskrityje – 577,1 Eur, Pakruojo r. savivaldybėje – 538,3 Eur ir buvo 21,5 proc. mažesnis už šalies vidurkį bei 6,7 proc. už apskrities vidurkį. Taigi, galima teigti, jog Pakruojo r. sav. gyventojai vidutiniškai gauna mažesnius atlyginimus nei šalies ar viso Šiaulių regiono

vidurkis ir tai galimai prisideda prie soc. atskirties didėjimo bei migracijos į kitus miestus ar užsienį.

Socialinė apsauga.

Pakruojo mieste socialinės paslaugos teikiamos remiantis Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2015 m. kovo 26 d. sprendimu Nr. T-96 patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės 2015 m. Socialinių paslaugų planu (toliau – Socialinių paslaugų planas). Remiantis šiuo planu tiek miesto, tiek viso rajono socialinių paslaugų įstaigų statistiniai rodikliai byloja, kad socialinių paslaugų vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms poreikis yra pats didžiausias. Senatvė, negalia, sveikatos sutrikimai, susiję su daugeliu pokyčių žmogaus gyvenime, todėl vyresnio amžiaus ir neįgaliems žmonėms būtina ilgalaikė įvairaus pobūdžio pagalba.

Pakruojo r. savivaldybėje veikia vaikų dienos centrai, neįgaliųjų dienos centrai, senų žmonių globos namai, vaikų globos įstaigos, kitos socialinės įstaigos, nevyriausybinės organizacijos (toliau – NVO). Pakruojo mieste yra Pakruojo nestacionarių socialinių paslaugų centro Laikino gyvenimo namai, kurių tikslas yra teikti nestacionarias socialines paslaugas įvairioms socialinėms žmonių grupėms, rūpintis jų socialine integracija ir rehabilitacija, siekiant pagerinti gyvenimo kokybę, sudaryti sąlygas, užtikrinančias jų savarankiškumo išsaugojimą, skatinti sugebėjimą pasirūpinti savimi ir integruotis į visuomenę. Mieste taip pat veikia Pakruojo Šv. Jono Krikštytojo parapijos vaikų dienos centras, kurio tikslas yra ugdyti ir palaikyti socialinius įgūdžius soc. rizikos šeimų vaikams. Socialines paslaugas teikia ir neįgaliųjų socialinė įmonė VŠĮ Retenė – remontuojanti, gaminanti ir pritaikanti techniką neįgaliesiems.

Pakruojo r. savivaldybėje veikia 21 socialines paslaugas teikianti įstaiga ar organizacija. Jose teikiamos šios socialinės paslaugos: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės, asmens higienos paslaugos. Analizuojant teikiamas socialines paslaugas, matome, kad tenkinamas ne visų asmenų (šeimų) poreikis, kuriems toks yra nustatytas.

Eil. nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Skaičius asmenų (šeimų), kuriems nustatytas socialinių paslaugų poreikis 2014 m.:			1 000 gyventojų tenka vietų	Iš jų finansuoja savivaldybė
		Iš viso	Teikiamos	Neteikiamos		
1	2	3	4	5	6	7
1	Ilgalaikė socialinė globa	30	14	16	4,86	4,86
2	Trumpalaikė socialinė globa	24	24	-	1,62	1,62
3	Dienos socialinė globa institucijoje	1	1	-	0,46	0,46
4	Dienos socialinė globa asmens namuose	-	-	-	-	-
5	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	6	3	3	1,39	1,39
6	Pagalba į namus	42	37	5	-	-
7	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje	13	13	-	3,71	3,71
8	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimoms) namuose	20	20	-	-	-
9	Laikinas apnavindinimas	9	9	-	X	X

10	Kitos socialinės priežiūros paslaugos	-	-	-	-	-
11	Iš viso	145	121	24	12,04	12,04

9 lentelė. Savivaldybės galimybės teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Šaltinis: Socialinių paslaugų planas.

Soc. rizikos šeimos. Socialinės rizikos šeimos, tai šeimos, kuriose vyrauja krizė, kurios patiria ar yra pavojus patirti socialinę atskirtį, šių šeimų suaugusieji nariai stokoja arba neturi socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus, stokoja arba neturi motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje. Dažniausias jų pragyvenimo šaltinis yra piniginės pašalpos.

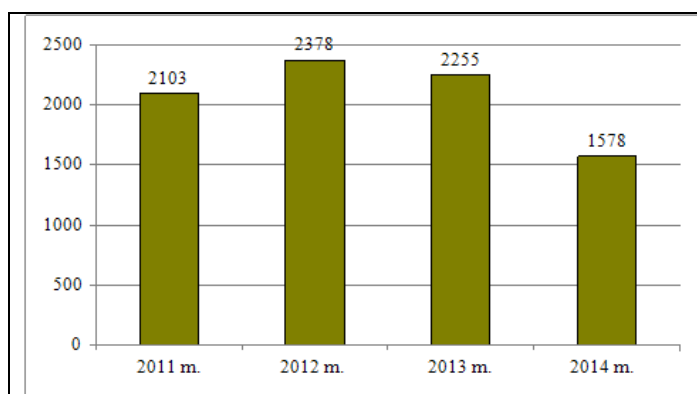
Remiantis Socialinių paslaugų planu, Pakruojo r. savivaldybėje socialinės rizikos šeimų skaičius mažėja – 2011 m. priklausė 162 šeimos, 2014 m. – 138 šeimos. Taip pat mažėja socialinės rizikos vaikų skaičius – 2011 m. priklausė 422 vaikai, 2014 m. – 356 vaikai. Pakruojo seniūnijoje socialinės rizikos šeimų ir vaikų juose skaičius auga: 2011 m. socialinės rizikos šeimoms priklausė 26 šeimos, kuriose augo 54 vaikai, 2014 m. – 32 šeimos, 56 – vaikai.

Globojami vaikai. Statistiniai rodikliai byloja, kad vis dar yra nemažai vaikų, netenkančių tėvų globos, skaičius ir dažniausiais atvejais dėl vaikų nepriežiūros ir kylančio jo saugumui pavojaus. Iš visų vaikams globos (rūpybos) nustatymo atvejų, beveik pusė nustatoma stacionariose socialinės globos įstaigose. Neretais atvejais vaikui įsteigta laikinoji globa (rūpyba) tampa nuolatine, nes jų šeimose teigiamų pokyčiai nevyksta. Remiantis Socialinių paslaugų planu, 2011–2014 m. laikotarpyje globojamų vaikų skaičius Pakruojo r. savivaldybėje mažėja, 2011 m. buvo globojamas 181 vaikas, 2014 m. – 163 vaikai, iš jų 100 gyvena šeimose (Pakruojo mieste 11 vaikų), 25 – šeimynose, 38 – globos institucijose.

Neįgalieji. Remiantis Socialinių paslaugų planu, 2012–2014 m. Pakruojo r. savivaldybėje pastebimas neįgaliųjų suaugusių ir vaikų skaičiaus mažėjimas, 2012 m. užregistruoti 3897 neįgalūs suaugę asmenys ir 228 vaikai, 2014 m. – 3061 suaugęs asmuo ir 208 vaikai. Visgi, neįgalieji sudaro nemažą dalį bendro rajono savivaldybės gyventojų skaičiaus, t.y. 15,2 proc.

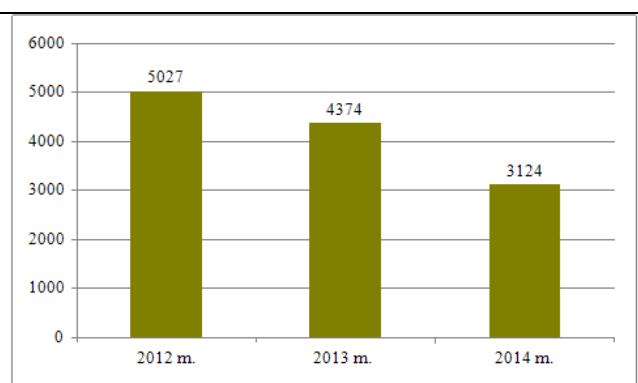
Vienių, socialinės rūpybos ar globos reikalaujančių asmenų skaičius Pakruojo r. 2012-2014 m. ženkliai išaugo – nuo 39 asmenų iki 59 asmenų.

Socialinės pašalpos. Bedarbystė įtakoja socialinių paslaugų ir socialinių išmokų poreikį. Žemiau pateikiama informacija apie socialines pašalpas gaunančius asmenis: analizuojamas gavėjų ir skurdą patiriančių gyventojų skaičius. Analizuojamu laikotarpiu Pakruojo r. savivaldybėje pašalpų gavėjų skaičius sumažėjo 24,9 proc., skurdą patiriančių asmenų skaičius – 37,9 proc.

6 paveikslėlis. Pašalpų gavėjų skaičius Pakruojo r. savivaldybėje 2012-2014 m.

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybė

7 paveikslėlis. Skurdą patiriančių asmenų skaičius Pakruojo r. savivaldybėje 2012-2014 m.

Šaltinis: Pakruojo rajono savivaldybė

Jaunimo politika.

Igyvendindama jaunimo politiką, savivaldybė vadovaujasi Pakruojo r. savivaldybės jaunimo politikos koncepcija, patvirtinta 2005 m. balandžio 21 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-137, kuri parengta remiantis 2003 m. gruodžio 4 d. Lietuvos Respublikos Seimo patvirtintu Lietuvos Respublikos jaunimo politikos pagrindų įstatymu. Jaunimo politikos koncepcijoje numatytos jaunimo politikos kryptys bei prioritetai. Koncepcijoje labai aiškiai reglamentuotas jaunimo politikos organizavimas ir valdymas, apibrėžtos savivaldybės administracijos pareigos. Viena svarbiausių – savivaldybės administracija privalo skatinti jaunimo organizacijų kūrimąsi, pozityvias jaunimo iniciatyvas, neformalųjį jaunimo ugdymą, jaunimo savitarpio supratimą ir visuomenei naudingą jaunimo veiklą.

Pakruojo r. savivaldybėje Jaunimo politika įgyvendinama vadovaujantis 2010 m. lapkričio 24 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-355 patvirtintais Pakruojo rajono savivaldybės jaunimo reikalų tarybos nuostatais, įgyvendinant 2013 m. sausio 24 d. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-18 patvirtintu Jaunimo problemų sprendimo Pakruojo rajono savivaldybėje 2013–2018 metų planą. Jaunimo politiką rajono savivaldybėje įgyvendinti padeda jaunimo reikalų koordinatorius, savivaldybės Jaunimo reikalų taryba ir Regioninė jaunimo organizacijų taryba.

Jaunimo politikos įgyvendinimo klausimai integruoti į Pakruojo r. 2014-2020 metų strateginį plėtros planą, savivaldybės administracijos skyrių veiklos planus. Pakruojo rajono savivaldybėje įgyvendinant ir formuojant jaunimo politiką aktyviai dalyvauja savivaldybės administracijos Kultūros, paveldosaugos ir viešųjų ryšių skyrius, Socialinės rūpybos, Turto ir ūkio, Teisės skyrius, Vaiko teisių apsaugos skyriai, rajono formaliojo ir neformaliojo švietimo ir ugdymo įstaigos, Pakruojo rajono sporto centras, VšĮ Pakruojo verslo informacijos centras, Pakruojo kultūros centras, Pedagoginė psichologinė tarnyba, Visuomenės sveikatos biuras, VšĮ Pakruojo vaikų ir jaunimo klubas prie Pakruojo rajono policijos komisariato, rajono jaunimo organizacijos ir t.t.

Pakruojo r. savivaldybės jaunimo reikalų taryba 2014-2015 m. vykdė apklausą „Jaunimo informavimo sistema“⁴, kurioje dalyvavo 269 respondentai. Šios apklausos metu kaip pagrindinę informacijos paieškos priemonę dauguma apklaustųjų išskyrė internetą (263 respondentų). Taip pat apklausos metu išskyrė šias veiklas kaip labai reikalingas Pakruojo rajonui: sportinės veiklos (157 respondentai), kino teatras (119 respondentai), savanorystė (100 respondentų).

Sveikatos apsauga.

Sveikatos priežiūra ir sergamumas. Pakruojo mieste veikia dvi sveikatos priežiūros įstaigos – VšĮ Pakruojo ligoninė ir VšĮ Pakruojo rajono pirminės sveikatos priežiūros centras.

Statistikos departamento duomenimis, 2011-2014 m. laikotarpiu 10 000-ių gyventojų tenkančių sveikatos priežiūros specialistų skaičius Lietuvoje, Vilniaus ir Šiaulių apskrityse augo. Pakruojo r. savivaldybėje šio rodiklio reikšmė svyravo, yra mažesnė nei šalies ir Šiaulių apskrities bei yra viena iš mažiausių tarp analizuojamų teritorijų.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	132.2	131.7	111.7	72.1	92.6	176.1
2012	134.6	135.4	111.5	70.9	95.2	177.3
2013	134.8	133.5	112.7	74.6	98.3	178.3
2014	135.4	135.6	115.1	73.3	90.8	186.2

10 lentelė. Sveikatos priežiūros specialistų skaičius, tenkantis 10 000-ių gyventojų

⁴ Tinklapiu <http://www.pakruojis.lt/go.php/lit/Jaunimo-informavimo-sistema/3747> duomenys

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2011-2014 m. laikotarpiu lovų skaičius ligoninėse tiek Lietuvoje, tiek Vilniaus apskrityje mažėjo, Šiaulių apskrityje ir Pakruojo r. savivaldybėje augo.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	74.9	84.7	61.7	32.4	42.6	111.8
2012	74.7	83	61.4	33.3	43.8	116.8
2013	73.2	80.2	62	34.1	44.8	116.7
2014	72.5	78.4	63.2	34.8	45.8	119.5

11 lentelė. Lovų ligoninėse (be slaugos lovų) skaičius, tenkantis 10 tūkst. gyventojų, vnt.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Vertinant 2011-2014 m. laikotarpį, Lietuvoje 1 000-iui gyventojų vidutiniškai tenka 253 ligoninės gydyti ligoniai per metus, o Pakruojo r. savivaldybėje – 268 ligoniai, tačiau čia geresnė situacija nei Šiaulių apskrityje, kur per metus 1 000-ui gyventojų tenka 270 ligoniai.

Statistikos departamento duomenimis, 2011-2014 m. laikotarpiu Pakruojo r. savivaldybėje 1 gyventojų vidutinis apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose skaičius yra mažiausias tarp analizuojamų teritorijų. 2014 m. Pakruojo r. savivaldybės rodiklį lyginant su šalies vidurkiu, apsilankymų skaičius sudaro 39,1 proc., su Vilniaus ir Šiaulių apskritimis – atitinkamai 45,4 proc. ir 31,2 proc. Didžiausias rodiklio skirtumas yra lyginant su Šiaulių miesto savivaldybe, 1 gyventojų apsilankymų skaičius mažesnis beveik 2 kartus (sudaro 51,8 proc.).

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	7.6	8.4	7.1	5.4	5.6	10.1
2012	8	8.6	7.4	5.8	5.8	10.5
2013	8.1	8.7	7.4	5.2	5.9	10.8
2014	8.7	9.7	7.7	5.3	6.4	11

12 lentelė. Vidutinis vieno gyventojų apsilankymų poliklinikose ir ambulatorijose skaičius, kartai

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Higienos instituto duomenimis, 2014 m. sergančių asmenų skaičius, tenkantis 1000-iui gyventojų Pakruojo r. savivaldybėje buvo mažesnis 9,3 proc. nei šalies ir 7,4 proc. nei Šiaulių apskrities vidurkis.

Regionas	Sergančių asmenų skaičius - ligotumas	Sergančių asmenų skaičius 1000 gyventojų
Lietuvos Respublika	2282883	778.51
Vilniaus apskr.	629926	780.76
Šiaulių apskr.	216429	762.89
Pakruojo r. sav.	15378	706.48
Šiaulių m. sav.	86332	821.51
Akmenės r. sav.	17585	817.74
Joniškio r. sav.	18095	752.19
Kelmės r. sav.	20894	698.05

Radviliškio r. sav.	25966	659.6
Šiaulių r. sav.	32179	766.5

13 lentelė. 2014 m. sergančių asmenų skaičius, asmenys

Šaltinis: http://stat.hi.lt/default.aspx?report_id=126

Mirtingumas. Higienos instituto duomenimis, 2011-2014 m. laikotarpiu mirtingumas 100 000-ių gyventojų Lietuvoje mažėjo, tačiau lyginant Pakruojo r. savivaldybės duomenis mirtingumas padidėjo 2,7 proc.

Lietuvos gyventojų mirtingumo struktūra pagal pagrindines mirčių priežastis jau daugelį metų išlieka panaši. Trys pagrindinės mirties priežastys – kraujotakos sistemos ligos, piktybiniai navikai ir išorinės mirties priežastys 2014 m. sudarė 84,2 proc. visų mirusiųjų. Išanalizavus Pakruojo rajono savivaldybėje mirusių asmenų skaičių pagal diagnozes, pagrindinės mirties priežastys atitinka Lietuvos rodiklius.

Švietimas.

Vadovaujantis Atviroje informavimo konsultavimo orientavimo sistemoje (toliau – AIKOS) teikiama informacija, 2015 m. Pakruojo mieste veikė 7 bendrojo ugdymo mokyklos, 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos, 1 pagrindinė mokykla, 1 gimnazija, 1 muzikos mokykla ir 1 profesinio ugdymo įstaiga. Pakruojo r. savivaldybėje įsikūręs Pakruojo rajono Suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras bei Pakruojo pedagoginė psichologinė tarnyba.

Įstaiga	Švietimo įstaigos pavadinimas
Ikimokyklinio ugdymo įstaigos	Pakruojo mieste: lopšelis-darželis „Saulutė“, „Vyturėlis“, VšĮ „Pakruojo nevalstybinis katalikų lopšelis-darželis Varpelis“.
Pagrindinės Mokyklos	Pakruojo „Žemynos“ pagrindinė mokykla.
Vidurinės mokyklos ir gimnazijos	„Atžalyno“ gimnazija.
Papildomo ugdymo Įstaigos	Pakruojo Juozo Pakalnio muzikos mokykla
Profesinio mokymo Įstaigos	Pakruojo mieste: VšĮ Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro Pakruojo sk.

14 lentelė. Švietimo įstaigos Pakruojo mieste, 2015 m.

Šaltinis: AIKOS

Ikimokyklinis ugdymas. AIKOS duomenimis, 2015 m. Pakruojo mieste veikė 3 ikimokyklinio ugdymo įstaigos. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės duomenimis, 2012-2014 m. vaikų skaičius darželiuose mažėjo.

Metai	Vaikų darželių skaičius	Vaikų skaičius
2012	3	293
2013	3	287
2014	3	286

15 lentelė. Vaikų darželių ir vaikų skaičius mieste 2012-2014 m.

Šaltinis: AIKOS

Bendrasis ugdymas. AIKOS duomenimis, 2015 m. Pakruojo mieste veikė 1 pagrindinė mokykla, 1 gimnazija. Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės duomenimis, 2012-2014 m. vaikų skaičius mokyklose mažėjo.

Metai	Mokyklų skaičius	Vaikų skaičius
2012	2	1095
2013	2	1041
2014	2	959

16 lentelė. Mokyklų ir vaikų skaičius mieste 2012-2014 m.

Šaltinis: AIKOS

Profesinis mokymas. Pakruojo mieste suaugusiųjų profesinį mokymą, perkvalifikavimą, kvalifikacijos tobulinimą pagal formalias ir neformalias mokymo programas vykdo VšĮ Vilniaus Žirmūnų darbo rinkos mokymo centro Pakruojo skyrius (toliau – Centras). Šis skyrius glaudžiai bendradarbiauja su rajono ir viso regiono verslo įmonėmis, švietimo įstaigomis, bibliotekomis, darbo biržomis, rengia projektus vietos gyventojams, palaiko ryšius su Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais ir kt.

Vadovaujantis Pakruojo rajono savivaldybės duomenimis, 2015 m. į Centrą buvo priimtas mokyti 221 asmuo. Šiuo metu Centre siūlomos 58 mokymo programos, galimybė per 7 mėn. (ilgiausiai) įgyti kvalifikaciją, net 75 proc. centro klausytojų įdarbinami, nes šio profesinio rengimo centro specifika – rengti tik tuos specialistus, kurie paklausūs darbo rinkoje. Centre mokomi asmenys nuo 18 m., mokyti galima savo, darbdavio, darbo biržos ar ES struktūrinių fondų paramos lėšomis.

Papildomas ugdymas. Pakruojo mieste veikia papildoma ugdymo įstaiga J. Pakalnio muzikos mokykla. Tai formalaus muzikinio ir papildomo meninio ugdymo įstaiga, skirta vaikų ir jaunuolių muzikinių ir kitų meninių įgūdžių ir gebėjimų ugdymui, jų kūrybinių galių, meninės saviraiškos bei laisvalaikio kultūros plėtojimui. Mokykloje mokoma fortepijono, akordeono ir liaudies instrumentų, pučiamųjų instrumentų, styginių instrumentų, teorinių disciplinų, papildomo meninio ugdymo specialybių dalykų.

Neformalus suaugusiųjų mokymas. Pakruojo mieste veikia Pakruojo suaugusiųjų ir jaunimo švietimo centras, kuriame yra kompiuterių klasė, biblioteka, fonoteka, videoteka, vykdoma metodinių būrelių veikla, veikia NVO, vykdomas profesinis orientavimas ir informavimas, vykdoma kultūriškai švietėjiška veikla (konkursai, parodos, klubai, susitikimai, koncertai, Trečiojo amžiaus universitetas). Centras teikia kvalifikacijos tobulinimo paslaugas.

Rengiant Pakruojo rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginį plėtros planą, buvo vykdyta gyventojų apklausa⁵. Remiantis Pakruojo rajono gyventojų apklausos duomenimis, švietimo paslaugos bendrai Pakruojo r. savivaldybėje vertinamos palankiai. Palankiausiai yra vertinamos ikimokyklinio ugdymo ir bendrojo lavinimo mokyklų teikiamos paslaugos, prasčiausiai – neformalus suaugusiųjų švietimas. Bendrojo ugdymo įstaigose, tam tikrose srityse, trūksta veiklių pedagogų.

Technologinė aplinka.

Nuolat tobulėjančioje ir kintančioje informacinių technologijų aplinkoje, naujų technologijų naudojimas yra labai svarbus Lietuvos savivaldybėms.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Šiaulių apskrityje namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį, interneto prieigą, proc. yra mažesnis nei šalies. Šiaulių apskrityje nuo 2013 m. šie rodikliai mažėja.

Metai	Informacinės technologijos	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Šiaulių apskritis
2011	Kompiuteris	60.2	67.3	56.2

⁵ Pakruojo rajono savivaldybės 2014-2020 strateginis plėtros planas

	Interneto prieiga	60.1	68.5	53.3
2012	Kompiuteris	62.1	68.3	57.4
	Interneto prieiga	60.1	66.6	54.9
2013	Kompiuteris	65.9	66.7	63.7
	Interneto prieiga	64.7	65.2	61.7
2014	Kompiuteris	66.2	67.3	63.5
	Interneto prieiga	66	67.1	62.8
2015	Kompiuteris	67.6	69.6	61.6
	Interneto prieiga	68.3	69.1	61.8

17 lentelė. Namų ūkiai, turintys asmeninį kompiuterį, interneto prieigą, proc.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Analizuojant namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą skaičių pagal gyvenamąsias vietas, rodikliai miestuose mažėja, priešingai nei kaimuose.

Viešieji interneto prieigos taškai. Pakruojo mieste Pakruojo Juozo Paukštelio viešojoje bibliotekoje įkurtas viešasis interneto prieigos taškas. Biblioteka, vykdydama projektą „Bibliotekos pažangai“, 2015 m. tęsė nemokamus gyventojų kompiuterinio raštingumo pagrindų ir interneto išteklių mokymus.

E. paslaugos. Pakruojo r. savivaldybėje informacija skirta gyventojams, verslininkams, turistams apie svarbiausius įvykius, vykdomus projektus, bendruomenių, organizacijų ir įmonių naujienas yra skelbiamos interneto svetainėje www.pakruojis.lt. Šioje svetainėje taip pat yra pateikiamos ir savivaldybės teikiamos elektroninės paslaugos gyventojams bei ūkio subjektams, yra galimybė gauti e. Konsultacijas, vykdyti e. Apklausas, dalyvauti e. Forume ir kt. 2015 m. Pakruojo r. savivaldybės interneto svetainėje vartotojai apsilankė 475 tūkst. kartų. Tendencijos yra teigiamos, kadangi rodo, jog gyventojai aktyviai domisi Pakruojo rajono savivaldybės veikla bei skelbiamomis iniciatyvomis.

Kultūra.

Kultūrinis gyvenimas Pakruojo mieste yra gana aktyvus. Pakruojo kultūros centras ir viešoji biblioteka organizuoja nemažai kultūrinių renginių.

Pakruojo kultūros centras sėkmingai vykdydamas veiklą, puoselėja regiono etninę kultūrą, populiarina šiuolaikišką ir profesionalųjį meną, kuria menines programas, plėtoja edukacinę ir pramoginę veiklą, skatina saviraišką, aktyvinti jaunimą, tenkina bendruomenės kultūrinius poreikius. Centro 2015 m. veiklos plane buvo numatyti 89 renginiai – valstybinės bei kalendorinės šventės, minėjimai, parodos, koncertai; 5 edukacinės programos, siekiant aktyvinti jaunimą senųjų amatų plėtrai, organizuojant mėgėjų dailininkų dailės plenerus, stovyklas. Taip pat organizuoti profesionalių atlikėjų koncertai, spektakliai, parodos bei vystytas glaudus bendradarbiavimas su vietos bendruomenėmis, palaikytas ir plėtotas tarptautinis kūrybinis bendradarbiavimas.

Pakruojo mieste veikia Pakruojo Juozo Paukštelio viešoji biblioteka, kurioje organizuojama ypatingai daug renginių skirtų vaikams, platinamos virtualios parodos.

Pakruojo mieste 1997 m. įregistruotas Pakruojo literatų klubas „Židinys“, kuris nuo 1999 m. veikia prie viešosios bibliotekos, vienija daugiau kaip dvidešimt poetinio žodžio mylėtojų. Klubo nariai organizuoja eilėraščių konkursus, tradicinius rajono poezijos pavasarėlius, vakarones, susitikimus su

skaitytojais. Daugiau kaip dešimt metų aktyviai veikia moterų vokalinis ansamblis „Sidabrinė šarma“, ansamblietės yra labai aktyvios, dalyvauja įvairiuose renginiuose, koncertuoja vyresnio amžiaus žmonių organizacijose, socialinėse įstaigose. Pakruojo kultūriniame gyvenime aktyviai dalyvauja ir daug kitų klubų ir kolektyvų.

Pakruojo Juozo Paukštelio viešoji biblioteka, Pakruojo kultūros centras bei kiti klubai ir kolektyvai dalyvauja projektinėje veikloje ir tokiu būdu pritraukia papildomų lėšų veiklos finansavimui.

Pakruojo mieste nėra kino teatro, tačiau esant poreikiui bendruomenės ir jaunimo organizacijos, turėdamos leidimus rodyti filmus nepažeidžiant kūrėjų autorinių teisių, turi galimybę pasiskolinti aparatūrą iš Pakruojo rajono savivaldybės.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, Pakruojo r. savivaldybėje neįregistruotas nei vienas muziejus. Pakruojo dvaras, esantis Pakruojo kaime, Pakruojo seniūnijoje, yra gyvasis muziejus – sustojusi dviriško gyvenimo diena, o dvaro kino teatras įsikūręs autentiškame vėjo malūne. Muziejus neįregistruotas į LR statistikos duomenų bazę.

Sportas.

Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, 2015 m. Pakruojo mieste veikė 17 sporto klubų. Pakruojo rajono sporto centras – įstaiga, sudaranti sąlygas rajono gyventojams praktikuoti kūno kultūrą ir sportą, rengia sportininkus sportinėms varžyboms, organizuoja sporto varžybas ir kitus kūno kultūros bei sporto renginius, rūpinasi vaikų, jaunimo, dirbančiųjų bei pagyvenusių žmonių, taip pat žmonių su negalia ir kitų rajono gyventojų kūno kultūra ir sportu, koordinuoja ir remia rajone įregistruotų sporto klubų bei kitų sportinių organizacijų sportininkus, atstovaujančius rajonui apskrityje, šalies, tarptautinėse varžybose ir kituose sporto renginiuose. Sporto centre vyksta krepšinio, futbolo, lengvosios atletikos treniruotės. Respublikinėse ir tarptautinėse varžybose Pakruoį garsina karate sporto klubas „Cunami“, Pakruojo BMX sporto klubas, Pakruojo sporto klubas „Robusta“ (motokrosas), Pakruojo svarsčių kilnojimo klubas „Jėga“, sporto klubas „KRUOJOS PARKETAS“, sporto klubas „Meresta“, sporto klubas „EXTREME GYM“ ir kiti. Dalis sporto klubų yra dalyvavę ir projektinėje veikloje, kuri įgalina pagerinti materialinę bazę, didinti vaikų ir jaunimo užimtumą.

NVO ir bendruomenės.

Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, Pakruojyje yra įsikūrusios ir aktyviai veikia: Pakruojo bendruomenės centras, Pakruojo rajono bendruomenių sąjunga. Mieste pradėjo veikti ir naujai susikūrusios bendruomenės – Pakruojo centro bendruomenė, asociacija Pakruojo miesto Naujamiesčio bendruomenė, Pakruojo senamiesčio bendruomenė, Pakruojo seniūnijos Taikos seniūnaitijos bendruomenė. Vietos veiklos grupė „Pakruojo rajono partnerystė“ atstovauja kaimiškąją Pakruojo rajono savivaldybės teritoriją ir apjungia šioje teritorijoje veikiančius socialinius ir ekonominius partnerius. Mieste taip pat veikia 12 visuomeninių organizacijų, 14 jaunimo organizacijų (be sporto klubų). Daugumoje nevyriausybinių organizacijų dirbama savanoriškai. Pakruojo rajone veikiančios bendruomenės bendradarbiauja ir artimiausiu metu planuoja kurti tinklą, kuris apjungs visoje savivaldybėje veikiančias turizmo įmones bei turizmo paslaugas teikiančias įmones ir asmenis.

Viešasis saugumas.

Nusikaltimai. Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Pakruojo r. savivaldybėje 100 000-ių gyventojų teko 18,4 proc. daugiau nusikalstamų veikų nei šalyje ir 16,5 proc. daugiau nei Šiaulių apskrityje.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	2626	3429	2327	2510	2150	2858
2012	2761	3551	2812	3290	2912	2964
2013	2864	3265	3092	4047	4033	3111
2014	2826	3179	2872	3345	3754	2979

18 lentelė. Užregistruotų nusikaltimų, baudžiamųjų nusižengimų skaičius, tenkantis 100 tūkst. gyventojų, skaičius
Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. nepilnamečių padarytų nusikaltimų skaičius Pakruojo r. savivaldybėje mažėjo, rodiklis yra vienas mažiausių analizuojamose teritorijose.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	3296	615	317	35	47	90
2012	3127	730	390	32	35	102
2013	3126	492	404	34	44	133
2014	3386	619	392	25	113	95

19 lentelė. Nepilnamečių padarytų nusikalstamų veikų skaičius
Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

2014 m. Pakruojo r. savivaldybėje pagal nusikalstamų veikų rūšį daugiausiai įvykdyta vagysčių (969 vagystės) ir viešosios tvarkos pažeidimų (230 pažeidimų).

Vadovaujantis 2015 m. sausio 19 d. Pakruojo rajono policijos komisariato (toliau – PKA) 2014 m. veiklos ataskaita Nr. 40-IL-1208, didelę dalį nusikaltimų padarė nedirbantys asmenys. Dėl aukšto nedarbo lygio, šiems asmenims nusikaltimų darymas yra gyvenimo būdas. Dalis rajono gyventojų nemato perspektyvų realizuoti save kaip asmenybę darbinėje veikloje, gyvena iš valstybės ar savivaldybės gaunamų minimalių pašalpų ir išmokų. Dėl neužimtumo, alkoholizmo, narkomanijos formuojasi tam tikrų gyventojų grupių antisocialinės nuostatos. Iš visų 2014 metais ištirtų nusikalstamų veikų Pakruojo rajone 18,2 proc. nusikalstamų veikų yra padarytos asmenų, anksčiau padariusių nusikalstamas veikas, net 58,9 proc. – neblaivių asmenų.

PKA duomenimis, 2014 m. Pakruojo r. užregistruoti 4673 pranešimai apie nusikalstamas veikas ir kitus teisės pažeidimus arba 4,8 proc. mažiau (2013 m. – 4907). 2014 m. užregistruotos 708 nusikalstamos veikos, iš jų 650 nusikaltimų ir 58 baudžiamieji nusižengimai. Lyginant su 2013 m. (877), nusikalstamų veikų skaičius Pakruojo rajone sumažėjo 19,3 proc.

Pakruojo r. savivaldybės duomenimis 2015 m. užregistruota 21 smurto atvejais, iš jų: 18 vaikų patyrė psichologinį, 2 vaikai fizinį smurtą, 1 įtariamasis seksualinis priekabiavimas. Analizuojant šiuos veiksmus pastebima tai, kad dažniausiai šie atvejai pasitaiko socialinės rizikos šeimose, kuriose trūksta bendravimo bei socialinių įgūdžių.

Eismo įvykiai. Statistikos departamento duomenimis, per 2014 m. Pakruojo r. užregistruota 15 įskaitinių eismo įvykių (2013 m. – 27), kuriuose 19 asmenų buvo sužeisti (2013 m. – 42). 2014 m. eismo įvykiuose žuvusių asmenų nebuvo, 2013 metais – 3 asmenys žuvo. Dėl neblaivių vairuotojų kaltės įvyko 2 įskaitiniai įvykiai (2013 m. – 4). Ataskaitiniu laikotarpiu išaiškintas 121 asmuo, vairavęs transporto priemones būdamas neblaivus.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Šiaulių apskritis	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.	Šiaulių m. sav.
2011	3266	796	349	29	20	143
2012	3391	799	382	24	20	161
2013	3391	918	362	27	19	163
2014	3256	791	354	15	23	160

20 lentelė. Kelių eismo įvykių skaičius

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Saugumo prevencija. Pakruojo rajono policijos komisariate, vykdant viešosios tvarkos, nusikalstamumo bei kitų teisės pažeidimų prevenciją, pagalbą teikia 78 policijos rėmėjai, iš jų 44 jaunieji policijos rėmėjai. Pakruojo rajone šiuo metu yra 20 saugios kaimynystės grupių, iš kurių 2 Pakruojo mieste - Pakruojo P. Mašiotų g. 51 namo bendruomenė ir Pakruojo centro bendruomenė.

Pakruojo mieste yra bendruomenės pareigūnas – policijos komisariato prevencijos padalinio pareigūnas, kuris savo veikla (susitikimuose su prižiūrimos teritorijos gyventojais, nevyriausybių ir privačių organizacijų atstovais) siekia įtraukti kuo daugiau visuomenės narių į viešosios tvarkos saugojimo ir savo gyvenamosios, darbo ar kitokios buvimo aplinkos saugumo stiprinimo veiklą ir atlieka kitus nusikalstamų veikų ir kitų teisės pažeidimų bendrajai, individualiajai ir situacijų prevencijai priskiriamus aktyvius veiksmus. Mieste taip pat yra įrengtos stebėjimo kameros.

2005 m. Pakruojo mieste įkurtas Pakruojo vaikų ir jaunimo klubas prie Pakruojo rajono policijos komisariato. Klubo tikslas – sumažinti neigiamą socialinės aplinkos įtaką nepilnamečiams, suteikiant jiems galimybę turiningai praleisti laisvalaikį.

Pakruojo mieste Priešgaisrinės gelbėjimo tarnyba drauge su Pakruojo rajono savivaldybe vykdo prevencines akcijas, taip pat planuojama steigti ugniagesių savanorių pajėgas.

Apibendrinimas:

- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje didelė problema nedarbas. Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis (9,5 proc.) buvo aukštesnis nei šalyje ir Šiaulių apskrityje. Nors analizuojant duomenis pastebimas sąlyginis nedarbo lygio mažėjimas, lyginant apskrities bei visos šalies duomenis, jis išlieka pakankamai didelis. Siekiant spręsti darbo vietų trūkumo problemą, būtina skatinti verslų steigimą ir plėtrą bei ugdyti gyventojų verslumo lygį.
- ✓ Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis Pakruojo r. savivaldybėje mažesnis 21,5 proc. už šalies vidurkį bei 6,7 proc. už apskrities vidurkį.
- ✓ Socialinės rizikos šeimų ir jose gyvenančių vaikų skaičius savivaldybėje mažėjo, taip pat ir neįgaliųjų suaugusių asmenų ir vaikų – tai susiję su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu, su gyventojų senėjimo tendencija bei sėkmingiau vykdomomis socialinėmis paslaugomis.
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje socialinių paslaugų poreikis yra didesnis nei galimybės jas teikti. Didėjantis nedarbas bei gyventojų senėjimas didina socialinių paslaugų poreikį. Socialinių paslaugų gavėjų skaičius yra pakankamai didelis, todėl būtina teikti prioritetą kompleksiskų socialinių paslaugų teikimui, tam, kad sudaryti miesto gyventojams galimybę gyventi pilnavertį gyvenimą. Svarbu skatinti nevyriausybinės organizacijas aktyviai teikti socialines paslaugas, suteikti visokeriopą pagalbą visuomeniniams partneriams, siekiant sudaryti optimalias gyvenimo sąlygas žmogui jam įprastoje aplinkoje.

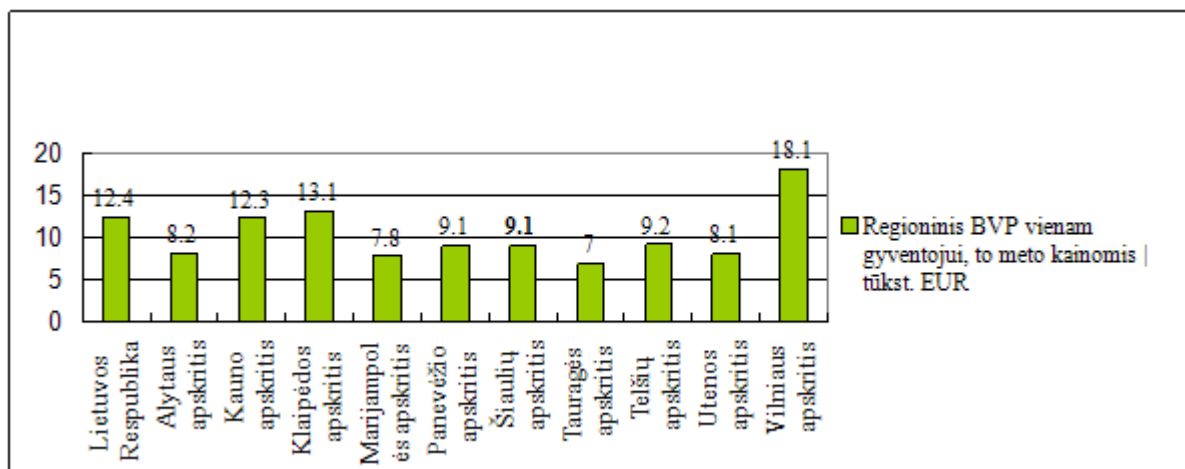
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje gyventojų sergamumas yra mažesnis nei šalies ir apskrities vidurkiai, tačiau sveikatos priežiūros specialistų skaičius tenkantis 1000-iui gyventojų yra mažesnis taip pat. Siekiant pagerinti visuomenės sveikatingumo rodiklius, būtina vykdyti gyventojų švietimą sveikatingumo išsaugojimo klausimais. Atsižvelgiant į gyventojų senėjimo tendencijas, ypatingas dėmesys turi būti skiriamas sveikam senėjimui, taip mažinant slaugos ir priežiūros sistemos paslaugomų poreikį.
 - ✓ Pakruojo r. savivaldybėje yra sudaryta palanki aplinka sėkmingam jaunimo politikos įgyvendinimui. Mieste veikia pakankamai daug jaunimo organizacijų. Pakruojo mieste reglamentuotas ir išvystytas jaunimo politikos įgyvendinimas. Pasinaudojant veikiančiomis jaunimo organizacijomis, reikia daugiau dėmesio skirti vietos bendruomenių jaunimo įtraukimui, dirbti su jaunimo bei visuomenės lyderiais, siekiant kuo daugiau rajono jaunimo įtraukti į jaunimo politikos formavimą bei skatinti jaunimą pradėti verslus arba plėtoti turimus, taip mažinant nedarbo lygį jaunimo tarpe.
 - ✓ Pakruojo mieste mažėja bendrojo ugdymo įstaigas lankančių vaikų skaičius, tai susiję su bendru gyventojų skaičiaus mažėjimu.
 - ✓ Analizuojant namų ūkių, turinčių asmeninį kompiuterį ir interneto prieigą skaičių pagal gyvenamąsias vietas, rodikliai miestuose mažėja, priešingai nei kaimuose. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės inicijuotos apklausos metu (3 priedas) 37,8 proc. respondentų informacinių ir ryšio technologinių paslaugų (prieiga prie interneto, kompiuterių ir kt.) prieinamumą ir kokybę įvertino labiau neigiamai. Atsižvelgiant į tai, tikslinga skleisti informaciją apie mieste esančius viešuosius interneto prieigos taškus.
 - ✓ Pakruojo mieste vyksta aktyvus kultūrinis gyvenimas, išvystytos užimtumo paslaugos, NVO ir bendruomenių tinklas.
 - ✓ Pakruojo rajono savivaldybės interneto svetainės teikiamų elektroninių paslaugų bei lankomumo skaičius kasmet auga. Svetainėje teikiama informacija aktuali visoms suinteresuotoms šalims.
 - ✓ Pakruojo mieste įgyvendinama saugios aplinkos politika, vykdomos prevencinės akcijos. Mieste dėl neužimtumo (aukštas nedarbo lygis tiek Pakruojo rajone, tiek Pakruojo mieste), alkoholizmo, narkomanijos formuojasi tam tikrų gyventojų grupių antisocialinės nuostatos. Būtina įgyvendinti užimtumą skatinančias iniciatyvas.
-

2.3. Ekonominė aplinka

Ekonominė aplinka ir verslas. Siekiant įvertinti Pakruojo r. savivaldybės ir Pakruojo miesto ekonominį potencialą apžvelgiami rajono makroekonominiai rodikliai juos lyginant su šalies rodikliais.

Bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP) yra vienas iš rodiklių, parodantis tam tikros administracinės teritorijos išsivystymo lygį ir raidos tendencijas. BVP apima galutinę prekių ir paslaugų sukurtą tam tikroje teritorijoje per tam tikro laiko tarpą rinkos vertę, t.y. pajamas gautas teritorijos viduje. Lietuvoje šis rodiklis yra analizuojamas tik regionų ir šalies lygiu, todėl šiuo atveju bus nagrinėjama Šiaulių apskritis.

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, 2011-2014 metais BVP vienam gyventojui tiek Lietuvoje, tiek Šiaulių apskrityje mažėjo, priešingai nei Vilniaus apskrityje. 2014 m. Pagal šį rodiklį Šiaulių apskritis atsilieka ne tik nuo Vilniaus apskrities, bet ir nuo šalies vidurkio. Šiaulių apskrityje vienam gyventojui teko 9,1 tūkst. Eur BVP, kas sudaro 73,6 proc. šalies BVP vidurkio.

8 paveikslėlis. Regioninis BVP vienam gyventojui, 2014 m.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Materialinės investicijos (toliau – MI) – tai investicijos ilgalaikiam materialiajam turtui sukurti, įsigyti arba jo vertei padidinti. Statistikos departamento duomenimis, Šiaulių apskritis pagal MI dydį, tenkantį vienam gyventojui, visą analizuojamą laikotarpį (2011–2014 m.) atsilieka nuo šalies vidurkio. 2014 m. duomenimis, Pakruojo r. savivaldybėje MI tenkančios vienam gyventojui buvo vienos iš mažiausių Šiaulių apskrityje, sudaro 73 proc. apskrities vidurkio ir 45 proc. šalies vidurkio.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Radviliškio r. sav.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.
2011	1674	2284	1390	1163	1729	1207	822	1040	1806	1159
2012	1776	2675	1209	1040	2086	1007	769	1021	1327	1165
2013	2006	2937	1380	1270	1889	910	549	1441	1530	1616
2014 ⁶	1908	2733	1185	875	1125	993	500	985	1662	969

21 lentelė. Materialinės investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, 2013 m. Pakruojo r. savivaldybėje daugiausia MI teko žemės ūkiui, miškininkystei (40,57 proc.), kasybai ir karjerų eksploatavimui, apdirbamajai gamybai (17,97 proc.), elektros, dujų, vandens tiekimui ir atliekų tvarkymui (17,23 proc.). 2013 m. mažiausios MI teko apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų veiklai (0,02 proc.), profesinei, mokslinei ir techninei veiklai (0,03 proc.) ir kitoms ekonominės veiklos rūšims (0,08 proc.).

Tiesioginės užsienio investicijos (toliau – TUI) – yra vienas iš svarbiausių konkurencingumo ekonominių rodiklių. TUI investuojamai šaliai daro teigiamą poveikį kuriant naujas darbo vietas, taikant naujus vadybos modulius, diegiant modernesnes technologijas, plėtojant šalies eksportą bei stiprinant nacionalinį suverenitetą. Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Pakruojo r. savivaldybėje TUI, tenkančios vienam gyventojui siekė 1497 Eur. Rodiklis yra beveik 3 kartus mažesnis nei šalies vidurkis, tačiau daugiau nei 2 kartais viršija apskrities rodiklį.

⁶ Išankstiniai duomenys

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Radviliškio r. sav.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.
2011	3672	8582	569	1280	1826	24	78	120	698	315
2012	4072	9649	597	1630	1775	19	103	124	710	304
2013	4321	10796	636	1616	2106	23	14	144	748	350
2014	4404	11442	707	1497	2147	22	18	152	966	317

22 lentelė. Tiesioginės užsienio investicijos, tenkančios vienam gyventojui, Eur

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Viena iš didžiausių užsienio investuotojų Pakruojo rajone – danų kapitalo įmonė „Idavang“, kuri vykdo kiaulių auginimo veiklą.

Ūkio subjektai. Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. Pakruojo r. įregistruoti 795 ūkio subjektai, tačiau veikiantys 501. Lyginant veikiančių ūkio subjektų skaičių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių, tai vienas iš mažiausių rodiklių, mažiau yra tik Akmenės r. savivaldybėje.

Metai	Lietuvos Respublika	Šiaulių apskr.	Vilniaus apskr.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Pakruojo r. sav.	Radviliškio r. sav.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.
2011	105539	8901	35698	471	601	723	536	762	4816	992
2012	102176	8651	34869	472	589	678	520	744	4686	962
2013	104891	8733	36317	469	609	675	532	787	4642	1019
2014	110813	8994	39215	480	626	698	546	816	4737	1091
2015	111565	8567	42459	432	536	625	501	813	4623	1037

23 lentelė. Veikiantys ūkio subjektai metų pradžioje, vnt.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Smulkus ir vidutinis verslas. Statistikos departamento duomenimis, 2015 m. pr. Pakruojo r. savivaldybėje veikė 244 mažos ir vidutinės įmonės, tai sudarė apie 48,7 proc. visų veikusių ūkio subjektų. Šiaulių apskrityje mažos ir vidutinės įmonės sudarė 59,2 proc., šalyje – 68,2 proc. Tai vienas žemiausių rodiklių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių.

Metai	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Akmenės r. sav.	Joniškio r. sav.	Kelmės r. sav.	Radviliškio r. sav.	Šiaulių m. sav.	Šiaulių r. sav.
2011	66534	25071	4894	255	200	283	370	409	2754	623
2012	62586	24141	4570	232	192	265	323	381	2596	581
2013	65461	26070	4596	227	191	264	319	390	2605	600
2014	67943	27545	4675	232	191	275	323	407	2616	631
2015	76076	32122	5075	244	218	288	332	448	2858	687

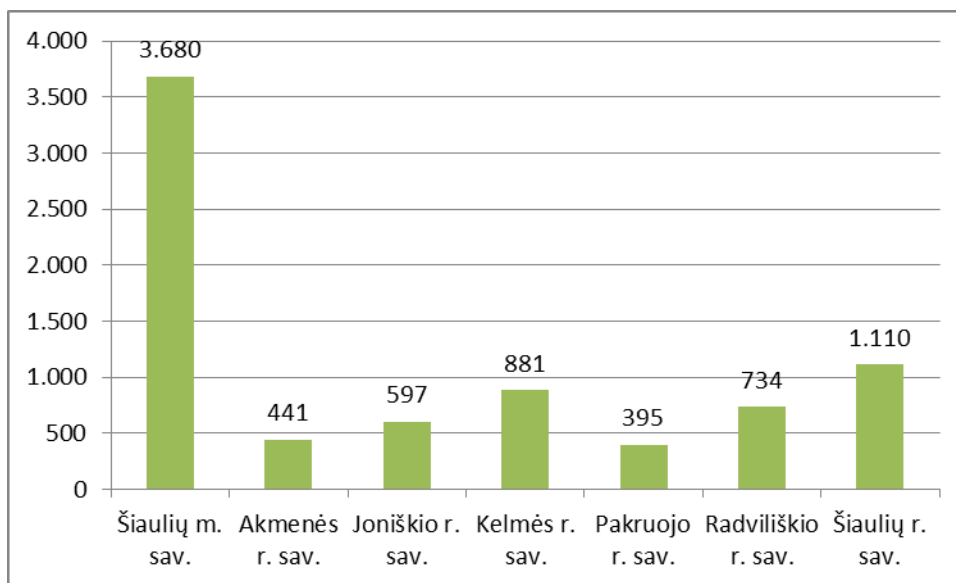
24 lentelė. Veikiančių mažų ir vidutinių įmonių skaičius metų pradžioje, vnt.

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, didžiausią dalį veikiančių mažų ir vidutinių įmonių 2015 m. pradžioje pagal ekonominės veiklos rūšis Pakruojo rajone sudarė didmeninės ir mažmeninės prekybos; variklinių transporto priemonių ir motociklų remonto – 32,8 proc. (80 įmonių), žemės ūkio, miškininkystės ir žuvininkystės – 16,4 proc. (40 įmonių), apdirbamosios gamybos – 13,5 proc. (33 įmonės) ir transporto ir saugojimo – 13,1 proc. (32 įmonės). Didžioji dalis mažų ir vidutinių įmonių 46,3 proc. buvo uždarnosios akcinės bendrovės (113 bendrovių), 39,8 proc. – individualios

įmonės (97 įmonės), 5,7 proc. žemės ūkio bendrovės (14 bendrovių).

Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus skaičius 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje buvo mažiausias lyginant visas Šiaulių apskrities savivaldybes. Analizuojamu laikotarpiu lengvatos buvo pritaikytos 29 proc. juos įsigijusių asmenų. Gyventojų 2015 m. gruodžio mėn. vykdžiusių individualią veiklą pagal pažymą skaičius buvo 342 t.y. 10,7 proc. daugiau nei 2014 m. pabaigoje.

9 paveikslėlis. Gyventojų įsigijusių verslo liudijimus skaičius, 2015 m.

Šaltinis: <http://vmi.lt/>

Verslas – vienas svarbiausių ekonomikos plėtros variklių, užtikrinantis naujų darbo vietų kūrimą, spartinantis BVP.

Analizuojant Šiaulių regiono ITV programos duomenis matome, kad Šiaulių regiono savivaldybės (be Šiaulių miesto savivaldybės) pasižymi žemu verslumo lygio rodikliu (apskaičiuojamu pagal veikiančių įmonių skaičių, tenkantį tūkstančiui gyventojų), joms būdinga aukšta priklausomybė nuo bazinių ekonomikos sektorių (žemų ir vidutinių technologijų pramonės ir žemės ūkio). Verslumo lygis Šiaulių regione (skaičiuojant be Šiaulių miesto savivaldybės) 2015 m. sausio 1 d. siekė tik 12,3 veikiančios įmonės tūkstančiui gyventojų (48 proc. šalies vidurkio), ir, skaičiuojant be 5 didžiųjų miestų savivaldybių, buvo mažiausias tarp visų šalies regionų. Verslumo lygio augimo tendencija taip pat buvo lėtesnė už vidutinę šalyje – veikiančių įmonių skaičius/tūkstančiui gyventojų Šiaulių regione nuo 2011 m. sausio 1 d. iki 2015 m. sausio 1 d. paaugo 13 proc., šalyje per tą laikotarpį – 19 proc. Artimesnį šalies ir kitų regionų rodikliui verslumo lygį (be Šiaulių miesto savivaldybės) turėjo tik Šiaulių rajono savivaldybė (16,5), kitose regiono savivaldybėse šis rodiklis buvo labai žemas ir ženkliai nesiskyrė, siekė nuo 10,3 (Akmenės rajono savivaldybėje) iki 11,5 (Radviliškio rajono savivaldybėje).

Pakruojo r. savivaldybė pagal galimybes prisideda prie verslo plėtojimo – taiko mokesťines lengvatas verslo subjektams.

Įmonių bankrotas. Remiantis Įmonių bankroto valdymo departamento duomenimis, šiuo metu Pakruojo r. savivaldybėje vykdomos 5 bankroto procedūros, iš kurių 2 Pakruojo mieste. 2015 m. 6 bankroto procedūros yra baigtos, iš kurių 2 Pakruojo mieste.

VšĮ Pakruojo verslo informacijos centras. Pakruojuje veikia VšĮ Pakruojo verslo informacijos centras (toliau – Centras), kurio tikslas yra tenkinti viešuosius interesus vykdant konsultacines, švietimo,

mokymo paslaugas, taip pat kitokią visuomenei naudingą veiklą.

Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondas. Pakruojo r. veikia Smulkaus ir vidutinio verslo rėmimo fondas (toliau – SVV fondas), skirtas palankios verslo plėtros ir spartesnės rajono ekonomikos augimo sąlygų sudarymui, vietinių iniciatyvų skatinimui ir naujų darbo vietų kūrimui. SVV fondas remia vidutines, mažas ir labai mažas įmones, verslininkus, ūkininkus, nevalstybines verslininkų organizacijas. 2011–2015 m. laikotarpiu SVV fondo lėšomis paremtos 20 įmonių/įstaigų. 2014 m. iš šio verslo rėmimo fondo buvo skirta finansinė parama trimis įmonėms už 16 naujai įkurtų darbo vietų. Tiek 2014 m., tiek 2015 m. SVV įmonių finansavimui skirta 14481 euras⁷.

Statyba ir gyvenamasis fondas.

Statyba. Statyba yra svarbus sektorius miesto ūkio struktūroje. Statybų sektoriaus plėtra tiesiogiai priklauso nuo pritrauktų materialinių investicijų kiekio – kai investicijos didelės, statyba klesti. Be investicijų statybos sektoriaus perspektyvos dar priklauso nuo gyventojų perkamosios galios, naujų smulkių ir vidutinių įmonių steigimo.

Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Pakruojo r. veikė 9 statybos įmonės ir bendrovės. Rajone veikusių statybos įmonių ir bendrovių skaičius buvo mažiausias tarp visų Šiaulių apskrities savivaldybių. 2011–2014 m. laikotarpiu statybos įmonių ir bendrovių skaičius sumažėjo nuo 12 iki 9.

2011–2014 m. Pakruojo r. mažėjo gyvenamųjų pastatų statyba: 2011–2012 m. pastatyta po 10 gyvenamųjų pastatų, 2013–2014 m. po 3 gyvenamuosius pastatus. 2014 m. tai sudaro 0,07 proc. šalies rodiklio ir 1,2 proc. Šiaulių apskrities rodiklio.

Metai	Rodiklis	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskr.	Šiaulių apskr.	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.
2011	Pastatų skaičius	3733	1197	322	10	5
	Pastatų tūris	3641.6	1181	309.3	7.6	9.8
2012	Pastatų skaičius	3198	1164	261	10	9
	Pastatų tūris	3307.5	1490.7	204	12.9	5.6
2013	Pastatų skaičius	3467	1365	245	3	4
	Pastatų tūris	3720.8	1794.8	198.8	2.6	2.4
2014	Pastatų skaičius	4456	1678	250	3	13
	Pastatų tūris	4756.5	2234.3	210	2.1	9.4

25 pav. Baigtų statyti naujų gyvenamųjų pastatų skaičius, vnt. ir tūris, tūkst. m³

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2011–2014 m. taip pat mažėjo negyvenamųjų pastatų statyba Pakruojo r. savivaldybėje 2015 m. išduota 12 leidimų negyvenamųjų pastatų statybai (2011 m. išduota 18 leidimų; 2012 m. – 16; 2013 m. – 13; 2014 m. – 9). 2011 m. Pakruojo r. pastatyta 31 negyvenamasis pastatas, 2014 m. – 3 pastatai arba 90 proc. mažiau. 2014 m. negyvenamųjų pastatų statyba sudaro 0,3 proc. šalies rodiklio ir 1,1 proc. Šiaulių apskrities rodiklio.

Metai	Rodiklis	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Šiaulių apskritis	Pakruojo r. sav.	Joniškio r. sav.
2011	Pastatų skaičius	3330	1418	175	31	25
	Pastatų tūris	4043	1228.4	195.4	13.2	23.3
2012	Pastatų skaičius	1211	400	107	14	8

⁷ Remiantis Pakruojo r. sav. 2014-2016 bei 2015-2017 m. strateginiais veiklos planais.

	Pastatų tūris	3074.7	1086	348.4	10.5	22
2013	Pastatų skaičius	889	222	88	8	8
	Pastatų tūris	5392.4	1783.9	508.3	39.4	45.9
2014	Pastatų skaičius	1070	264	96	3	15
	Pastatų tūris	5298.2	1679.9	508.6	9.3	48.5

26 pav. Baigtų statyti negyvenamųjų pastatų skaičius, vnt. ir tūris, tūkst. m³

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Gyvenamasis fondas. Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. bendras Pakruojo r. savivaldybės gyvenamasis fondas sudarė 726,1 tūkst. m², šalyje – 87901,1 tūkst. m², Šiaulių apskrityje – 8599,6 tūkst. m². 2014 m. tik 26,4 proc. Pakruojo r. savivaldybės gyvenamojo fondo buvo miesto vietovėse, 73,6 proc. kaimo vietovėse, todėl galima teigti, kad Pakruojo r. labiau orientuotas į kaimo išvystymą. Visose analizuojamose teritorijose gyvenamojo fondo rodiklis 2011–2014 m. laikotarpyje augo.

Metai	Lietuvos Respublika		Vilniaus apskritis		Šiaulių apskritis		Pakruojo r. sav.		Joniškio r. sav.	
	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas
2011	54206.7	30983.7	16708.9	5313.5	5019.8	3433.1	190.4	529.5	340.6	450.7
2012	54512.1	31297.2	16979.8	5390.4	5010	3451.2	191.6	530.6	337.3	452.3
2013	54932.7	31891.8	17065.7	5548.2	5061.4	3487.1	191.6	532.7	341.4	454.2
2014	55481.2	32419.9	17373.8	5719.5	5082.9	3516.7	191.9	534.2	339.2	456.0

27 lentelė. Gyvenamasis fondas metų pabaigoje, tūkst. m²

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

2014 m. naudingas plotas, tenkantis vienam gyventojui, Pakruojo r. savivaldybėje buvo 33,7 m², rodiklis didesnis nei šalyje (30,1m²) ir Šiaulių apskrityje (30,5m²). 2011–2014 m. laikotarpiu šis rodiklis didėjo visose analizuojamose teritorijose.

Metai	Lietuvos Respublika		Vilniaus apskritis		Šiaulių apskritis		Pakruojo r. sav.		Joniškio r. sav.	
	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas	Miestas	Kaimas
2011	27	31	26.5	30.2	27.4	30.5	29	31.9	30	31.7
2012	27.4	31.9	26.9	31	27.7	31.4	29.8	32.9	30.5	32.7
2013	27.8	32.9	26.9	32.2	28.4	32.5	30.3	34	31.5	33.7
2014	28.3	33.8	27.3	33.3	28.8	33.4	30.5	35	31.9	34.6

28 lentelė. Naudingasis plotas, tenkantis vienam gyventojui, m²

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Statistikos departamento duomenimis, 2014 m. Pakruojo r. savivaldybėje asmenų (šeimų) buvusių sąrašuose socialiniam būstui gauti skaičius buvo 191, išnuomotas savivaldybės socialinis būstas 14 asmenų. Pakruojo r. savivaldybėje 2011 - 2014 m. asmenų (šeimų), buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, skaičius augo ir atitiko bendras šalies ir apskrities tendencijas, tačiau išnuomojamų būstų skaičius mažėjo.

Metai	Rodiklis	Lietuvos Respublika	Vilniaus apskritis	Šiaulių apskritis	Pakruoj o r. sav.	Joniškio r. sav.
2011	Išnuomotas socialinis būstas	949	112	202	39	57
	Buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti	30484	8100	2773	155	342
2012	Išnuomotas socialinis būstas	1086	136	177	20	40
	Buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti	31584	8420	2946	173	338
2013	Išnuomotas socialinis būstas	1053	106	169	13	31
	Buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti	32542	8778	3025	187	315
2014	Išnuomotas socialinis būstas	1165	155	181	14	39
	Buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti	32815	8914	3067	191	318

29 lentelė. Asmenims (šeimoms) išnuomotas savivaldybių socialinis būstas ir asmenys (šeimos), buvę sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, metų pabaigoje

Šaltinis: <http://osp.stat.gov.lt/>

Turizmas ir kultūros paveldas. Pakruojo r. kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra iki galo išnaudotas. Pakruojo r. plėtros dokumentuose viena iš strateginio vystymo krypčių – turizmo vystymas, susietas su naujo įvaizdžio formavimu, orientuotu į tarprajoninį, tarpregioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą. Šiuo metu rajone pasigendama didesnio turizmo paslaugų teikėjų bendradarbiavimo, skirto kokybiškam turizmo infrastruktūros plėtojimui bei turistų skaičiaus didinimui. Pasinaudojus kitų regionų – Anykščių, Biržų pavyzdžiu – įkūrus turizmo klasterius, kurių tikslai didinti turistų srautus, kurti laisvalaikio pramogų paketus bei turizmo paslaugų paketus skirtus užsienio turistams galima būtų skatinti verslo įmonių plėtrą, jas stiprinti, kurti darbo vietas turizmo sektoriuje, išlaikyti bei didinti turistų srautus ir skatinti domėjimąsi Pakruojo miestu ir jo apylinkėmis.

Apgyvandinimo paslaugos yra vienas iš svarbiausių turizmo paslaugų komplekso elementų vartotojui, kadangi apgyvandinimo paslaugų pasiūla ir kokybė gali nulemti turisto kelionės trukmę, kitų, susijusių paslaugų ir pramogų pasirinkimą, kelionės maršrutą ir apsisprendimą dar kartą sugrįžti į tą pačią vietovę. Viena iš svarbiausių turizmo infrastruktūros dalių – apgyvandinimo įstaigų tinklas. Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, Pakruojo mieste yra 1 apgyvandinimo įstaiga – svečių namai „Kruoja“, kurioje apgyvendintų asmenų skaičius augo: 2012 m. – 546 asm., 2013 m. – 630 asm., 2014 m. – 668 asm. Pagal poreikį apgyvandinimo paslaugas Pakruojo mieste taip pat teikia nevyriausybinių organizacijos.

Maitinimo paslaugos, kaip ir apgyvandinimas yra svarbi turizmo paslaugų sudėtinė dalis. Išplėtotas maitinimo įstaigų tinklas, europietiškus standartus atitinkanti paslaugų kokybė ir geras maistas, sudaro teigiamą vietovės turistinį įvaizdį ir skatina pajamų iš turizmo augimą. Mieste yra 8 maitinimo įstaigos.

Pakruojo r. veikia VŠĮ Pakruojo verslo informacijos centras (toliau – Pakruojo VIC), kurio pagrindinės funkcijos yra turizmo ir verslo plėtros skatinimas. Pakruojo dvaro centriniuose rūmuose įsikūręs turizmo padalinys, kuriame Pakruojo rajono svečiai ir turistai gali gauti visą reikalingą informaciją apie rajono lankytinus objektus, rajone vykstančius renginius, įsigyti suvenyrų. Pakruojo VIC duomenimis, Pakruojo mieste 2012 m. apsilankė 8801 turistai, 2013 m. – 9539 turistai, 2014 m. –

7109 turistai.

Vienas iš žymiausių kultūros paveldo objektų Pakruojo mieste yra Pakruojo sinagoga – seniausia iki šių dienų Lietuvoje išlikusi medinė sinagoga, pastatyta 1801 m. Miestą puošia iškili 1887 m. pastatyta Šv. Jono Krikštytojo bažnyčia. Miesto centre yra Pakruojo senoji gaisrinė – valstybės saugomas istorijos paveldo objektas.

Daugiausia turistų dėmesio rajone sulaukia klasicistinio stiliaus Pakruojo dvaro ansamblis – didžiausia dvaro sodyba Lietuvoje savo statinių skaičiumi. Turistų gausiai lankoma ir Linkuvos Švč. Mergelės Marijos Škaplierinės bažnyčia bei karmelitų vienuolynas (XVII–XVIII a.), Žeimelio urbanistikos centras (XVI–XIX a.), pirmojo Lietuvos fiziko chemiko Teodoro Grotuso (1785–1822) kapavietė Gedučių kaime (Guostagalio sen.), kompozitoriaus Juozo Pakalnio (1912–1948) gimtinė Veselkiškių kaime (Linkuvos sen.), Rozalimo Švč. Mergelės Marijos bažnyčia ir dievdirbio J. Danausko (1855–1937) sukurtos skulptūros, Vytauto paminklas (sukurtas 1930 m., autorius A. Nesavas) Bardiškių kaime (Žeimelio sen.), kunigaikštienės Birutės paminklas (sukurtas 1930 m., autorius A. Nesavas) Lauksodžio kaime (Žeimelio sen.).

Prie rajono kultūrinio plėtojimo priskiriamos ir tradicinės šventės, kurios perauga į regioninius renginius (folkloro šventė „Žiemgala“, chorų šventė „Aušra aušrelė“, pučiamųjų orkestrų šventė, mėgėjų teatrų ir Kluono teatro šventė, skrabalininkų šventė „Medinis žirgelis“). Gausaus žiūrovų skaičiaus kasmet sulaukia motokroso varžybos Petrašiūnų motokroso trasoje. Pakruojo dvare vyksta vienintelis ir didžiausias Lietuvoje „Amatų, muzikos ir alaus festivalis“, tvirtai įleidęs šaknis giliomis aludarystės bei amatininkystės tradicijomis garsėjančiame Pakruojo krašte. Šis unikalus renginys kasmet sulaukia daugiau kaip 10 000 įvairaus amžiaus dalyvių ne tik iš Lietuvos, bet ir iš užsienio.

Miesto susisiekimas. Remiantis Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, 2015 m. Pakruojo mieste visuomenei būtinus vietinio reguliaraus susisiekimo autobusų maršrutus aptarnavo 3 vežėjai: AB „Pakruojo autotransportas“ V. Prankevičiaus individuali įmonė ir K. Matulio individuali įmonė. Pakruojo miesto teritorijos bendrojo plano sprendiniais, gyvenamos teritorijos Pakruojo miesto ribose nesiekia minimaliojo viešojo keleivinio susisiekimo būtiną tinklo tankio, todėl čia ganėtinai paplitęs keliavimas pėsčiomis bei važinėjimas dviračiu. Be keliavimo pėsčiomis, pastebimas ganėtinai aukštas naudojimosi dviračiais lygis. Pastaraisiais metais itin auga dviračio kaip susisiekimo priemonės populiarumas. Tai lemia sąlyginai žema transporto priemonės kaina, pigus jos išlaikymas, ekologiškumas. Tačiau neigiamos įtakos aktyvesniam dviračių naudojimui bei keliavimui pėsčiomis turi silpnai išvystytas pėsčiųjų ir dviračių takų tinklas, kuris jungia tik pavienes atkarpas miestuose ar tarp gyvenviečių. Nenutrūkstamo pėsčiųjų ir dviračių takų tinklo nėra ir Pakruojo mieste.

Apibendrinimas:

- ✓ Pakruojo miestas priklauso Pakruojo r. savivaldybei ir Šiaulių apskrčiai, kuri pagal sukuriamą BVP yra šešta iš dešimties apskričių.
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje mažėja MI, tai rodo savininkų mažėjantį norą plėstis ir atsinaujinti. MI tenkančios vienam gyventojui yra vienos iš mažiausių Šiaulių apskrityje.
- ✓ Vertinant TUI vienam gyventojui Pakruojo r. savivaldybė buvo antra tarp Šiaulių apskrities savivaldybių, tačiau TUI analizuojamojo laikotarpio pabaigoje mažėjo.
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje mažų ir vidutinių įmonių skaičius mažėja, tai vienas žemiausių rodiklių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių. Atsižvelgiant į tai, teigtina, kad verslo plėtra nėra pakankama.
- ✓ Pakruojo rajono savivaldybėje veikia SVV rėmimo fondas, kurio lėšomis 2011–2015 m. laikotarpiu paremtos 20 įmonių/įstaigų.
- ✓ Pakruojo r. mažėja gyvenamųjų ir negyvenamųjų pastatų statyba. 2014 m. tik 26,4 proc. Pakruojo r. savivaldybės gyvenamojo fondo buvo miesto vietovėse, 73,6 proc. kaimo vietovėse, todėl galima

- teigti, kad Pakruojo r. labiau orientuotas į kaimo išvystymą.
- ✓ Pakruojo r. savivaldybėje analizuojamuoju laikotarpiu asmenų (šeimų) skaičius, buvusių sąrašuose socialiniam būstui nuomoti, augo, tačiau asmenų (šeimų) skaičius, kuriems išnuomotas socialinis būstas, mažėjo.
 - ✓ Pakruojo r. kultūrinis ir gamtinis turizmo potencialas nėra iki galo išnaudotas. Norint pritraukti daugiau svečių reikia vystyti naujus turistų traukos objektus, pvz. vystyti lauko pramogų paslaugas ir kt. bei pagalvoti apie steigimą turizmo ir verslo subjektus vienijančios organizacijos, kuri padėtų pritraukti ir išlaikyti turistų srautus ir skatintų domėjimąsi Pakruojo miestu ir jo apylinkėmis.
 - ✓ Pakruojo miestas išsiskiria patogia geografine padėtimi – atstumu nuo didžiųjų šalies miestų. Mieste paplitę du pagrindiniai susisiekimo būdai – pėsčiomis ir dviračiu, tačiau infrastruktūra nėra išvystyta.

Naudojant stiprybių, silpnybių, galimybių ir grėsmių analizės metodą (toliau – SSGG), identifiukuoti pagrindiniai veiksniai, kurie suskirstyti į stiprybes, silpnybes, galimybes ir grėsmes. Žemiau pateikiama detalesnė informacija išskiriant pagrindinius veiksnius ir juos pagrindžiančius statistinius duomenis.

Stiprybės	
Teiginys	Pagrindimas
1. Patraukli gyvenamoji vietovė gyventojams ir turistams	Pakruojo miestas įsikūręs patrauklioje gyventi vietoje. Centrinė miesto dalis pasižymi savita struktūra, gatvių tinklu bei jų užstatymo pobūdžiu, teritorijos užstatymo foniniu aukščiu bei želdiniais. Visa tai daro miestą patraukliu tiek gyventojams, tiek turistams.
2. Aktyviai veikiančios NVO	Pakruojo mieste aktyviai veikia 7 bendruomenės, 12 visuomeninių organizacijų, 14 jaunimo organizacijų bei 17 sporto klubų. Daugumoje NVO dirbama savanoriškais pagrindais. Pakruojo mieste ir rajone veikiančios bendruomenės bendrauja ir bendradarbiauja bei ateityje sieks sukurti tinklą, apjungiantį visoje savivaldybėje veikiančias turizmo įmones bei turizmo paslaugas teikiančias įmones ir asmenis. Gyventojų apklausos duomenimis, bendruomenių ir kitų nevyriausybinų organizacijų veikla mieste yra vertinama teigiamai.
3. Pakruojo miesto VVG bendradarbiavimas su verslo sektoriumi, viešuoju sektoriumi ir miesto bendruomenėmis	Pakruojo miesto VVG nariais yra trijų sektorių (verslo, NVO ir valdžios) atstovai, todėl tai leidžia mobilizuoti skirtingų partnerių žinias bei įgūdžius, užtikrinti tinkamą tikslinių grupių atstovavimą, efektyvesnę veiklą įgyvendinimą.
4. Mažėjantis socialinę atskirtį patiriančių asmenų skaičius	Pakruojo r. savivaldybės duomenimis, mažėja socialinės rizikos šeimų skaičius (2011 m. priklausė 162 šeimos, 2014 m. – 138 šeimos), socialinės rizikos vaikų skaičius (2011 m. priklausė 91 vaikas, 2014 m. – 50 vaikų), globojamų vaikų skaičius (2011 m. buvo globojamas 181 vaikas, 2014 m. – 163 vaikai), neįgaliųjų suaugusių ir vaikų skaičiaus (2011 m. užregistruoti 3897 neįgalūs suaugę asmenys ir 228 vaikai, 2014 m. – 3061 suaugęs asmuo ir

	208 vaikai).
5. Išplėtotą socialines paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūra	Vadovaujantis Socialinių paslaugų plėtros planu, Pakruojo r. savivaldybėje veikia 21 socialines paslaugas teikianti įstaiga ar organizacija. Pakruojo seniūnijoje veikia 7 socialinės įstaigos.
6. Didelė mieste vykstančių renginių įvairovė	Vadovaujantis www.pakruojis.lt skelbiama informacija mieste kiekvienais metais vyksta daug įvairių renginių, pritraukiančių miestelio gyventojus. Vykstantys renginiai didina gyventojų įsitraukimą į bendruomenės gyvenimą bei skatina bendravimą ir socialinę integraciją. Pakruojo miesto VVG vykdytos apklausos (2 priedas) duomenys rodo, kad ir bendras miesto kultūrinis gyvenimas (koncertai, šventės ir t.t.) bei varžybų, sveikatingumo renginių ir švenčių pakankamumas ir įvairovė mieste daugumos respondentų yra vertinama labiau gerai nei blogai ir labai gerai.
Silpnybės	
1. Spartus darbingo amžiaus gyventojų skaičiaus mažėjimas didinantis demografinės senatvės koeficientą	Remiantis Statistikos departamento duomenimis, didėja darbingo amžiaus gyventojų ir pensinio amžiaus gyventojų dalis. 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje darbingo amžiaus gyventojai sudarė 60,1 proc. (2014 m. 60,0 proc.), vaikai (iki 15 metų amžiaus) – 15,7 proc. (2014 m. – 15,9 proc.), pensinio amžiaus žmonės – 24,3 proc. (2014 m. – 24,1 proc.) visų gyventojų.
2. Aukštas nedarbo lygis	Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, Pakruojo r. savivaldybėje bedarbių ir darbingo amžiaus žmonių santykis didesnis nei šalyje ir Šiaulių apskrityje. Pakruojo miesto VVG vykdytos apklausos duomenimis, galimybės moterims ir priešpensinio amžiaus (nuo 55 m.) asmenims įsidarbinti kaip ir darbo vietų vietos gyventojams ir jaunimui (iki 30 m.) kūrimo galimybes mieste yra vertinamos blogai.
3. Naujų socialinių paslaugų ir motyvacinų priemonių stygius	Didėjantis nedarbas bei gyventojų senėjimas didina socialinių paslaugų poreikį. Taip pat socialinių paslaugų paklausa yra didesnė nei galimybės. Atsižvelgus ir į nemažą socialinių paslaugų gavėjų skaičių būtina teikti prioritetą kompleksiškių socialinių paslaugų teikimui, įtraukiant naujas socialines paslaugas smurto aukoms (2015 m. užregistruotas 21 smurto atvejis.) ir kt. gyventojams pagal poreikį tam, kad sudaryti miesto gyventojams galimybę gyventi pilnavertį gyvenimą.
4. Informacijos apie socialines paslaugas stygius	Gyventojų apklausos duomenys parodė, kad mieste trūksta informacijos apie teikiamas socialines paslaugas. Didelė apklausos dalyvių pažymėjo, kad nežino arba neturi nuomonės apie Pakruojo mieste teikiamas socialines paslaugas.
5. Santykinai žemas gyventojų verslumo lygis	Vadovaujantis Šiaulių regiono ITV programos duomenis, Šiaulių regione verslumo lygio augimo tendencija lėtesnė už vidutinę šalyje. Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, gyventojų įsigijusių verslo liudijimus bei vykdančių veiklą pagal individualios veiklos pažymą skaičius buvo mažiausias apskrityje. Gyventojų apklausos duomenimis, verslo sritis vertinama neigiamai. Didžioji dalis apklausos dalyvių mano, kad verslumas

	mieste neišvystytas, verslo kūrimosi sąlygos yra neigiamos. Respondentų manymu, trūksta informacijos kuriant verslą, stinga priemonių, trūksta konsultacijų verslo plėtros ir kitais klausimais.
6. Neišvystyta turizmo paslaugų pasiūla.	Turistų skaičius Pakruojo mieste mažėja (2013 m. apsilankė 9539 turistai, 2014 m. – 7109 turistai). Lankytinų objektų ir pramogų mieste skaičius pakankamai mažas.
Galimybės	
1. Gyventojų švietimo sveikatingumo klausimais programų įgyvendinimas, vadovaujantis nacionalinėmis programomis.	Gyventojų apklausos duomenimis, sveikatos paslaugos Pakruojo rajono savivaldybėje bendrai yra vertinamos gerai. Iš sveikatos paslaugas teikiančių institucijų teikiamų paslaugų aspektų palankiausiai vertinama medicinos darbuotojų bendravimo kultūra bei medicinos darbuotojų kompetencija ir darbo išmanymas. Pasitelkiant medicinos darbuotojus, kuriais pasitiki gyventojai būtų galima skleisti naujausią informaciją sveikatingumo klausimais ir tokiu būdu mokinti gyventojus rūpintis savimi. Tai suteiks galimybę sumažinti socialinių bei sveikatos apsaugos paslaugų poreikį.
2. Gyventojų verslumo lygio kėlimas, pasinaudojant 2014–2020 m. struktūrinių fondų finansavimo lėšomis	Pakruojo r. savivaldybėje mažų ir vidutinių įmonių skaičius mažėja, tai vienas žemiausių rodiklių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių. Atsižvelgiant į tai, teigtina, kad verslo plėtra nėra pakankama. Pasikviečiant ekspertus, turinčius tiek vidinės, tiek tarptautinės verslumo įgūdžių patirties, pasinaudojant 2014-2020 metų struktūrinių fondų parama verslo skatinimui, galima pasiekti verslo įmonių steigimosi rodiklio augimo.
3. Nevyriausybinė organizacijų teikiamų socialinių paslaugų plėtra bendradarbiaujant su kitų miestų bendruomenėmis.	Lietuvos demografiniai pokyčiai (gyventojų senėjimas ir mažėjimas) paskatino valdžios institucijas į planus kaip siekiamybę įtraukti perėjimą nuo institucinės prie bendruomeninės globos. Pakruojoje socialinių paslaugų gavėjų skaičius yra pakankamai didelis, todėl būtina teikti prioritetą kompleksiškių socialinių paslaugų teikimui arti namų, pasitelkiant mieste veikiančias NVO.
4. Priemonių, skatinančių jaunimo užimtumą įgyvendinimas, pritraukiant išorės investicijas	Vadovaujantis Statistikos departamento duomenimis, mažėja darbingo amžiaus gyventojų dalis bei didėja pensinio amžiaus gyventojų skaičius, kas sukelia rimtas demografines ir ekonomines problemas. Siekiant išlaikyti esamus ir pritraukti naujus gyventojus būtina investuoti į gyvenimo kokybės gerinimą bei užimtumo galimybių vystymą, tam į pagalbą pasitelkiant vietos bendruomenes.
5. Savanorystės kaip darbo įgūdžių įgijimo ir socialinę atskirtį mažinančios priemonės plėtojimas remiantis tiek nacionaline, tiek tarptautine patirtimi.	Pakruojo r. savivaldybės jaunimo reikalų tarybos 2014-2015 m. vykdytos apklausos „Jaunimo informavimo sistema“ duomenimis, jaunimas apklausos metu išskyrė savanorystę kaip vieną iš trijų labai reikalingų veiklų. Šių veiklų pagrindu yra galimybė skatinti keisti gyventojų požiūrį į socialinės rizikos grupes bei mažinti socialinę atskirtį mieste. Šalies mastu savanorystė yra pakankamai sėkmingai plėtojama. Savanorystės nauda: savanoriai už savo darbą gauna savirealizaciją, mokymosi procesą, darbinę patirtį, naujus socialinius ir profesinius įgūdžius, supratimą. Tai taip pat yra atlygis, tik išreikštas ne pinigine forma. Šių veiklų pagrindu yra galimybė skatinti keisti gyventojų požiūrį į socialinės rizikos grupes

	bei mažinti socialinę atskirtį mieste. Pritaikant didesniuose miestuose išplėtotas idėjas bei savanorystės skatinimo priemones galima būtų pritraukti į šią veiklą nemažai savanorių ir Pakruojyje.
Grėsmės	
1. Mažėjantis miesto gyventojų skaičius	2011-2015 m. laikotarpiu Pakruojo mieste gyventojų skaičius sumažėjo 5,12 proc., Tai įtakojo gyventojų migracija, didėjantis mirtingumo rodiklis bei mažėjantis gimusių kūdikių skaičius.
2. Įdarbinimo galimybių mažėjimas dėl nepakankamos verslo plėtros sąlygotos nepakankamų išorės investicijų	Esant dideliame nedarbo lygiui bei nepakankamai išvystytam gyventojų verslumo lygiui (mažos ir vidutinės įmonės, tai sudarė apie 48,7 proc. visų veikusių ūkio subjektų. Šiaulių apskrityje ir tai vienas žemiausių rodiklių tarp Šiaulių apskrities savivaldybių bei gyventojų, įsigijusių verslo liudijimus skaičius (395) 2015 m. Pakruojo r. savivaldybėje taip pat buvo mažiausias lyginant visas Šiaulių apskrities savivaldybės vidurkiu (be Šiaulių miesto) - 693)

3.VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS TIKSLAI, UŽDAVINIAI IR JŲ ĮGYVENDINIMO STEBĖSENOS RODIKLIAI BEI INTEGRUOTO IR NOVATORIŠKO STRATEGIJOS POBŪDŽIO APIBŪDINIMAS

Pakruojo miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijoje yra išskirti 2 prioritetai, atitinkantys miesto viziją. Jais siekiama didinti miesto patrauklumą ir skatinti gyventojus imtis verslo, plėsti užimtumo galimybes, mažinti nedarbą bei gerinti gyvenimo kokybę.

I prioritetas. Aktyvaus užimtumo iniciatyvų, skirtų nedarbo mažinimui, vystymas;

II prioritetas. Socialinių ir kitų paslaugų skirtų socialinės atskirties mažinimui ir bendruomeniškumo didinimui plėtra.

Žemiau lentelėje pateikiami tikslai, uždaviniai ir planuojami rezultatai. Detalesnė tikslų ir uždavinių analizė pateikiama prieduose.

1.TIKSLAS - Didinti miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes.	
Planuojami efekto rodikliai:	✓ Užimtųjų ir darbingo amžiaus gyventojų santykis Pakruojo r. sav. proc.: 2014 m. – 56,5, siekiama reikšmė 2022 m. – 62,75 proc.
Planuojami rezultato rodikliai:	1-R - BIVP projektų veiklų dalyviai, kurių padėtis darbo rinkoje pagerėjo praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, proc.: 2013 m. – 15, siekiama reikšmė 2022 m. – 20. (2-R - Verslumo lygis Pakruojo r. sav. (veikiančių įmonių skaičius, tenkantis 1 000 gyventojų), vnt.: 2015 m. – 11,4, siekiama reikšmė 2022 m. – 16,5.
1.1.Uždavinys	<i>Vykdyti veiklas, skirtas gyventojų darbinių įgūdžių ugdymui (prisidės prie 1-R rezultato rodiklio pasiekimo)</i>
Planuojami produkto rodikliai:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), asm.: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. - 75 asm. ✓ Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. - 5 projektai ✓ Projekto dalyviai dalyvavę darbo praktikos ir/arba savanorystės veiklose, asm.: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 25.
1.2.Uždavinys	<i>Organizuoti veiklas, skirtas gyventojų verslumo įgūdžių ugdymui, skatinant naujų verslo subjektų įsikūrimą ir plėtrą (prisidės prie 2-R rezultato rodiklio pasiekimo)</i>
Planuojami produkto rodikliai:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), asm.: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 50 asm. ✓ Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 5. ✓ BIVP projektų dėka sustiprinta jauno verslo subjektų, skaičius:

	2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 12.
2. TIKSLAS - Didinti asmenų patiriančių socialinę atskirtį integraciją į visuomenę gerinant jų gyvenimo kokybę.	
Planuojami efekto rodikliai:	✓ Asmenys (šeimos), kurioms nustatytas socialinių paslaugų poreikis yra tenkinamas, proc. : 2014 m. – 83, siekiama reikšmė 2022 m. - 100 proc.
Planuojami rezultato rodikliai:	3-R - Socialinių partnerių organizacijose ar NVO savanoriaujantys dalyviai (vietos bendruomenės nariai) praėjus 6 mėnesiams po dalyvavimo ESF veiklose, proc.: 2013 m. – 7, siekiama reikšmė 2022 m. – 10 proc.
2.1. Uždavinys	<i>Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, teikiant gyventojų poreikius tenkinančias, paslaugas (prisidės prie 3-R rezultato rodiklio pasiekimo)</i>
Planuojami produkto rodikliai:	<ul style="list-style-type: none"> ✓ BIVP projektų veiklų dalyviai (įskaitant visas tikslines grupes), asm.: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 305 asm. ✓ Projektų, kuriuos visiškai arba iš dalies įgyvendino socialiniai partneriai ar NVO, skaičius: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. 6. ✓ Pasiūlytos naujos socialinės ir kt. paslaugos soc. atskirties mažinimui, skaičius: 2015 m. – 0, siekiama reikšmė 2022 m. – 14.

Strategijos integruotumas.

Į Strategijos rengimą buvo įtraukti įvairių sektorių (verslo, nevyriausybinis, valdžios ir kt.) atstovai ir buvo atsižvelgiama į jų nuomones, pasiūlymus ir rekomendacijas. Tai leido įvertinti skirtingus požiūrius ir kitokias galimybes bei priimti tinkamiausius Pakruojo miestui sprendimus.

Strategija yra integrali kitų teisinių dokumentų atžvilgiu. Strategija tiesiogiai prisideda prie **LR vidaus reikalų ministro 2015 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 1V-715 patvirtintoje Šiaulių regiono integruotoje teritorijų vystymo programoje** siekiamo tikslo „Padidinti Šiaulių regiono tikslinių teritorijų gyventojų užimtumą, gerinant patrauklumą gyvenimui, darbui ir investicijoms“ ir uždavinio „Padidinti ūkinės veiklos įvairovę, gerinant gyvenamąją aplinką, skatinant naujų įmonių steigimą ir darbo vietų kūrimą“, nes joje numatytas tikslas „Didinti miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes“ bei uždaviniai „Vykdėti veiklas, skirtas gyventojų darbinių įgūdžių ugdymui“ ir „Organizuoti veiklas, skirtas gyventojų verslumo įgūdžių ugdymui, skatinant naujų verslo subjektų įsikūrimą ir plėtrą“, kurių įgyvendinimas, kaip ir ITV programos, prisidės prie Pakruojo miesto gyventojų užimtumo ir verslumo skatinimo, gyvenamosios aplinkos gerinimo.

Strategija tiesiogiai prisideda prie **Šiaulių regiono plėtros tarybos 2013 m. gruodžio 3 d. sprendimu Nr. 51/5S-76 patvirtintame Šiaulių regiono 2014-2020 metų plėtros plane** numatyto prioriteto „Pažangi ir pilietiška visuomenė“ tikslo „Užtikrinti gyventojų gerovę“ ir uždavinių: „Didinti viešųjų paslaugų prieinamumą ir kokybę, mažinti socialinę, kultūrinę ir skaitmeninę atskirtį“, „Gerinti sąlygas bendruomenių veiklai“ įgyvendinimo, nes joje taipogi numatytu tikslu „Didinti asmenų patiriančių socialinę atskirtį integraciją į visuomenę gerinant jų gyvenimo kokybę“ bei uždaviniais: „Skatinti priemones, skirtas socialinėje atskirtyje esančių asmenų integracijai“ ir „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, teikiant gyventojų poreikius tenkinančias, paslaugas“ bus siekiama mažinti

socialinę atskirtį, skatinti nevyriausybinų organizacijų veiklą socialinėje srityje.

Strategija tiesiogiai prisideda prie *Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2014 m. balandžio 24 d. sprendimu Nr. T-166 patvirtintu Pakruojo rajono savivaldybės 2014-2020 m. strateginio plėtros plano* II prioriteto „Veiklios ir solidarios visuomenės plėtra“ tikslo „Socialiai saugios ir sveikos visuomenės formavimas“ uždavinio „Efektyviai organizuoti socialinių paslaugų teikimą“, nes joje numatytas tikslas „Didinti asmenų patiriančių socialinę atskirtį integraciją į visuomenę gerinant jų gyvenimo kokybę“ bei uždaviniai: „Skatinti priemones, skirtas socialinėje atskirtyje esančių asmenų integracijai“ ir „Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, teikiant gyventojų poreikius tenkinančias, paslaugas“, kuriais bus siekiama mažinti socialinę atskirtį, skatinti nevyriausybinų organizacijų veiklą socialinėje srityje.

Strategija tiesiogiai prisideda ir prie III prioriteto „Ekonomikos augimui palanki aplinka“ tikslo „Pažangaus verslo ir žemės ūkio kūrimas, švarios ir saugios aplinkos išsaugojimas“ uždavinį „Skatinti verslo plėtrą, remti verslo ir žemės ūkio subjektus“, nes joje numatytas tikslas „Didinti miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes“ bei uždaviniai „Vykdėti veiklas, skirtas gyventojų darbinių įgūdžių ugdymui“ ir „Organizuoti veiklas, skirtas gyventojų verslumo įgūdžių ugdymui, skatinant naujų verslo subjektų įsikūrimą ir plėtrą“, kurių įgyvendinimas, kaip ir strateginio plėtros plano, prisidės prie Pakruojo miesto gyventojų užimtumo ir verslumo skatinimo, gyvenamosios aplinkos gerinimo.

Strategijos novatoriškumas. Tai pirmasis Pakruojo miesto VVG strateginis plėtros dokumentas, orientuotas į socialinės įtraukties didinimą, socialinės atskirties mažinimą, nedarbo didinimą ir skurdo mažinimą sutelkiant vietos bendruomenės, verslo ir vietos valdžios ryšius, taip didinant neaktyvių darbingų gyventojų užimtumą, verslų steigimąsi ir gerinant gyventojų gyvenimo kokybę. Strategijos rengimo eigoje susiformavo naujas požiūris, kad tai reali galimybė, apjungiant įvairių sektorių ir vietos partnerių pajėgas, patiems spręsti šiandien susidariusias problemas.

Įgyvendinant Strategiją, socialinės atskirties mažinimas vyks ne per socialines išmokas, o per užimtumo veiklas, taip siekiant tvaresnių ir ilgalaikių rezultatų. Tai yra naujo požiūrio vystymas Lietuvos lygmenyje, todėl tam bus pasitelkiama ir užsienio partnerių patirtis.

Strategijoje įtraukiami veiksmai, skirti kitataučių integracijai, yra nauja Pakruojo rajono savivaldybės lygmenyje.

4. GYVENAMOSIOS VIETOVĖS BENDRUOMENĖS DALYVAVIMO, RENGIANČIŲ VIETOS PLĖTROS STRATEGIJĄ, APIBŪDINIMAS

Visų sektorių atstovų dalyvavimas rengiant miesto plėtros strategiją yra labai svarbus, todėl nuo pat Pakruojo miesto VVG įsikūrimo pradžios buvo skatinamas miesto bendruomenės, verslo ir vietos valdžios bendradarbiavimas miesto gyventojų socialinės integracijos didinimui ir vietinių įsidarbinimo galimybių gerinimui.

Rengiant Strategiją buvo atlikta:

- ✓ Mokymai apie pradedamą kurti Pakruojo miesto vietos plėtros strategiją;
- ✓ Pakruojo miesto situacijos ir gyventojų poreikių tyrimas;
- ✓ Strategijos projekto viešieji pristatymai ir konsultacijos.

Strategijos rengimo laikotarpiu buvo organizuojami susitikimai su visų suinteresuotų šalių atstovais. Miesto gyventojai turėjo galimybę dalyvauti anketinėje apklausoje, kurios duomenys buvo naudojami Pakruojo miesto plėtros strategijos rengimui.

Rengiant strategiją Pakruojo miesto VVG siekė, kad visiems gyventojams būtų sudaryta galimybė išsamiai susipažinti su vietos plėtros strategija, prioritetais, priemonėmis, įgyvendinimo eiga ir pasiektais rezultatais.

Siekiant užtikrinti visų suinteresuotų šalių įsitraukimą ir dokumento atitikimą Pakruojo miesto teritorijos gyventojų lūkesčiams, vadovautasi šiais principais: viešumas, partnerystė, bendruomenės įtraukimas; diskusija pagrįstas bendradarbiavimas ir kompromiso paieškos; uždavinių aiškumas, apibrėžtumas ir pagrįstumas; priemonių realumas ir įgyvendinamumas; mokymasis iš gerosios praktikos pavyzdžių Lietuvoje ir užsienyje; suderinamumas su Lietuvos nacionalinėmis ir Europos Sąjungos plėtros strategijomis; dėmesys strategijos įgyvendinimui; strateginio planavimo proceso tęstinumas ir lankstumas. Žemiau lentelėje pateikiami veiksmai, kurie buvo įgyvendinti Strategijos rengimo etape.

Eil. Nr.	Veiksmas	Aprašymas
1.	Mokymai	<p>Mokymų pavadinimas – „Vietos plėtros strategijos rengimas“</p> <p>Mokymų tikslas – suteikti žinias reikalingas Strategijos rengimui. Mokymų turinys: vietos plėtros strategijų rengimo taisyklių pristatymas, strateginio planavimo ir valdymo pagrindai, vietos gyventojų įtraukimo svarba ir būdai.</p> <p>Mokymų tikslinė grupė – vietos veiklos grupės darbuotojai ir valdybos nariai.</p> <p>Mokymų data – 2015 m. lapkričio 16 d.</p> <p>Mokymų trukmė – 8 ak. val.</p> <p>Rezultatai – mokymų metu įgytos žinios prisidėjo prie reikalavimus atitinkančio dokumento parengimo, Strategijos tikslų, uždavinių ir veiksmų formavimo.</p>
2.	Viešos konsultacijos	<p>Viešo pristatymo tikslas – pristatyti atliktos Pakruojo esamos situacijos analizės rezultatus, juos pateikiant per SSGG bei aptarti tikslus, uždavinius ir veiksmus</p>

		<p>Viešo pristatymo tikslinė grupė – Pakruojo miesto gyventojai, vietos valdžios, verslo, NVO atstovai.</p> <p>Konsultacijų data – 2015 m. lapkričio 20 d., 2016 m. sausio 8 d.</p> <p>Rezultatai - suinteresuotosios grupės supažindinamos su esama situacija bei įtraukiamos į problemų sprendimo efektyviausių veiksmų identifikavimo procesą. Kartu buvo aptarti Strategijos tikslai, uždaviniai ir veiksmai.</p> <p>Apie konsultacijas skelbta el. paštu, telefonu, internete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.pakruojis.lt/go.php/lit/Kvieciame-i-susitikima-del-Pakruojo-miesto-pletros-strategijos-rengimo/4310 • http://www.pakruojis.lt/go.php/lit/Aptartas-miesto-pletros-strategijos-rengimas/4317
3.	<p>Pakruojo miesto gyventojų poreikių tyrimas</p>	<p>Tikslas – siekiant užtikrinti kokybišką esamos situacijos analizę bei tikslingą numatomų sričių finansavimą buvo atlikta Pakruojo miesto gyventojų apklausa. Apklausa atlikta po statistinės rezultatų analizės pristatymo, tam, kad pasitikrinti ir išsiaiškinti, kurioms iš nustatytų probleminių sričių/stiprybių Strategijoje turi būti teikiamas didžiausias dėmesys. Apklausiai atlikti buvo parengtas elektroninis klausimynas, apimantis 51 klausimą.</p> <p>Apklauskos laikotarpis – 2016 m. sausio 10-17 d.</p> <p>Respondentai – Pakruojo miesto gyventojai, vietos valdžios, verslo, NVO atstovai.</p> <p>Rezultatas – atlikta Pakruojo miesto gyventojų apklausa. Apklauskos rezultatai parodė, kad Strategijoje analizuojant Pakruojo miesto esamą situaciją išvados atitinka realią situaciją. Taip pat padėjo identifikuoti miesto problematiškiausias sritis. Apklauskos ataskaita pateikiama Strategijos prieduose.</p>
4.	<p>Vieši pristatymai</p>	<p>Viešo pristatymo tikslas – pristatyti dalyviams Strategijos projektą ir aptarti Strategijoje numatytus veiksmus.</p> <p>Viešo pristatymo tikslinė grupė – Pakruojo miesto gyventojai, vietos valdžios, verslo, NVO atstovai.</p> <p>Viešų pristatymų datos – 2016 m. sausio 28 d. (sav. tarybos posėdžio metu) ir vasario 5 d.</p> <p>Rezultatai – dalyviams pristatyta Strategija, gauti pasiūlymai į kuriuos atsižvelgta (pvz. tinklų, tam tikrų soc. paslaugų kūrimas ir kt.). Taip pat susitikimo metu aptartos priemonės, kurias įgyvendinus būtų užtikrintas planuojamų rezultatų pasiekimas.</p> <p>Apie konsultacijas skelbta el. paštu, telefonu, internete:</p> <ul style="list-style-type: none"> • http://www.pakruojis.lt/go.php/lit/Pristatyta-Pakruojo-miesto-pletros-strategija/4431

5. VIETOS PLĒTROS STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VEIKSMŲ PLANAS

1. TIKSLAS: Didinti miesto gyventojų įsidarbinimo galimybes

1.1. Uždavinys: Vykdyti veiklas, skirtas gyventojų darbinių įgūdžių ugdymui

1.1.1. veiksmas. Organizuoti neformalius profesinius mokymus darbingiems neaktyviems gyventojams

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdytojo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	Iš viso veiksmui įgyvendinti
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	1627,84	2400		2250	21899,21	28177,05

1.1.2. veiksmas. Organizuoti darbo įgūdžiams įgyti skirtą praktiką ir savanorystės veiklas darbingiems neaktyviems gyventojams

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdytojo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	Iš viso veiksmui įgyvendinti
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	1267,5	1600		1500	15632,5	20000

1.2. Uždavinys: Organizuoti veiklas skirtas gyventojų verslumo įgūdžių ugdymui, skatinant naujų verslo subjektų įsikūrimą ir plėtrą

1.2.1. veiksmas. Vykdyti neformalaus mokymo programas, skirtas tikslinės grupės verslumo įgūdžių įgijimui ir tobulinimui.

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdytojo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	Iš viso veiksmui įgyvendinti
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys						

		atrinkti atviro konkurso būdu	1267,5	1600		1500	15632,5	20000
--	--	-------------------------------	--------	------	--	------	---------	--------------

Tikslinė grupė: 1. darbingi gyventojai, kurie ekonomiškai neaktyvūs (išskyrus teritorinėse darbo biržoje bedarbiais registruotus asmenis, dalyvaujančius profesinio mokymo ir darbo įgūdžių įgijimo, ugdymo darbo vietoje veiklose) asmenys ar bedarbiai; 2. darbingi gyventojai, kuriems (ar kurių šeimoms) pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą yra teikiama socialinė parama (pvz., socialinės pašalpos, būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos).

1.2.2. veiksmas. Vykdyti tikslinės grupės konsultacijas (taip pat mentorystės), pagalbos randant tiekėjus ir klientus, metodinės pagalbos verslo steigimo bei vystymo klausimais ir suteikti priemones, reikalingas verslo sustiprinimui.

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdymo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	Iš viso veiksmui įgyvendinti
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	7605	9600		9000	93795	120000

Tikslinė grupė: 1. vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorijos jauno verslo subjektų, kurių veiklos vykdymo vieta – vietos plėtros strategijos įgyvendinimo teritorija, atstovai ir darbuotojai.

2. TIKSLAS: Didinti asmenų, patiriančių socialinę atskirtį, integraciją į visuomenę gerinant jų gyvenimo kokybę.

2.1. Uždavinys: Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, teikiant gyventojų poreikius tenkinančias, paslaugas.

2.1.1. veiksmas. Teikti bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas (ilgalaikė socialinė globa, pagalba į namus, apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose ir kt.) atitinkančias tikslinės grupės poreikius.

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdymo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	Iš viso veiksmui įgyvendinti
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	19668,27	8000		7500	153688,88	188857,15

Tikslinė grupė:

1. socialinę atskirtį patiriantys gyventojai (praradę darbą, senyvo amžiaus, patiriantys smurtą ir kt.);
2. darbingų gyventojų šeimos nariai, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir savarankiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.

2.1.2. veiksmas. Teikti sociokultūrinės paslaugas (švietimo, kultūros, laisvalaikio organizavimo), skirtas tikslinės grupės socialinės atskirties mažinimui pasitelkiant savanorius ir savipagalbos grupes.

Pradžia (metai)	Pabaiga (metai)	Vykdymo atrankos principas	Veiksmo lėšų poreikis ir finansavimo šaltiniai					Iš viso veiksmui įgyvendinti
			Valstybės biudžeto lėšos:	Savivaldybės biudžeto lėšos:	Kitos viešosios lėšos:	Privačios lėšos:	ES lėšos	
2017	2022	Viešieji ir privatūs juridiniai asmenys atrinkti atviro konkurso būdu	8039,14	3200		3000	62455,15	76694,29

Tikslinė grupė:

1. socialinę atskirtį patiriantys gyventojai (praradę darbą, senyvo amžiaus, patiriantys smurtą ir kt.);
2. darbingų gyventojų šeimos nariai, kurie dėl amžiaus, neįgalumo ar kitų priežasčių negali savarankiškai rūpintis asmeniniu gyvenimu ir savarankiškai dalyvauti visuomenės gyvenime.
3. Vykdamas PFSA 10.1.3 papunktyje nurodytą veiklą socialinę atskirtį patiriantys gyventojai sudarys ne mažiau kaip 50 proc. visų šios projekto veiklos dalyvių.

6. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS VALDYMO IR STEBĖSENOS TVARKA

Už veiksmų, skirtų vietos plėtros strategijai įgyvendinti, atranką, strategijos įgyvendinimo koordinavimą ir stebėseną atsakingi Pakruojo miesto VVG organai:

Visuotinis narių susirinkimas atsakingas už:

- ✓ Strategijos ir jos pakeitimų tvirtinimą;
- ✓ Metinių Strategijos ataskaitų tvirtinimą;
- ✓ Galutinės Strategijos ataskaitos tvirtinimą.

Kolegialus VVG valdymo organas (valdyba) atsakingas už:

- ✓ vietos plėtros projektinių pasiūlymų atrankos kriterijų, jų balų ir vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ir atrankos vidaus tvarkos aprašo tvirtinimą;
- ✓ vietos plėtros projektų vertintojų sąrašo tvirtinimą;
- ✓ vietos plėtros projektinių pasiūlymų vertinimo ataskaitų tvirtinimą;
- ✓ siūlomų finansuoti ir rezervinio projektų sąrašo tvirtinimą (atsižvelgiant į vietos plėtros projektų vertintojų vertinimo ataskaitoje pateiktas vertinimo išvadas);
- ✓ stebėsenos ataskaitų svarstymą ir tvirtinimą;
- ✓ rizikų, susijusių su vietos plėtros įgyvendinimu, valdymą;
- ✓ kitus klausimus, susijusius su Strategijos įgyvendinimu.

Vienasmenis VVG valdymo organas – vadovas (direktorius) atsakingas už:

- ✓ kvietimų teikti vietos plėtros projektinius pasiūlymus atrankai rengimą ir skelbimą;
- ✓ projektinių pasiūlymų registravimą, bylų formavimą ir archyvavimą;
- ✓ vietos projektų pareiškėjų konsultavimą;
- ✓ Strategijos stebėsenos ataskaitų rengimą;
- ✓ komunikaciją su projektinių pasiūlymų vertintojais, pareiškėjais, VRM ir kitais suinteresuotais asmenimis;
- ✓ atskirų užduočių, susijusių su strategijos įgyvendinimu, vykdymą;
- ✓ Strategijos viešinimą;
- ✓ kitus klausimus, susijusius su Strategijos įgyvendinimu.

Įgyvendinant Strategiją bus vadovaujamosi horizontaliaisiais principais: partnerystės, vyrų ir moterų lygių galimybių skatinimo, nediskriminacijos, jaunimo.

VVG nariais yra toje teritorijoje veiklą vykdytys trijų šalių partneriai – bendruomeninės ir (ar) kitos nevyriausybinės organizacijos, asocijuotos verslo struktūros ir (ar) įmonės, savivaldybės tarybos arba kelių savivaldybių tarybų atstovai. VVG nariais ir (arba) jo kolegialaus valdymo organo nariais yra abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų nėra daugiau kaip 60 procentų ir bent vienas kolegialaus valdymo organo narys yra jaunesnis negu 29 metų ir (arba) deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos.

VVG valdybos nariais turi būti abiejų lyčių asmenys ir nė vienos iš lyčių atstovų negali būti daugiau kaip 60 procentų ir bent vienas valdybos narys turi būti deleguotas jaunimo nevyriausybinės organizacijos.

Įgyvendinat Strategijos veiksmus, bus siekiama užtikrinti skirtingų grupių atstovų dalyvavimą. Strategijoje numatyti veiksmai vyrų ir moterų lygių galimybių ir nediskriminavimo skatinimui. Atrenkant veiksmų ir juos įgyvendinančių projektų vykdytojus, bus reikalavimas projektų paraiškose pagrįsti projekto teigiamą įtaką ir konkrečias proaktyvias priemones vyrų ir moterų lygių galimybių ir nediskriminavimo, jaunimo principų įgyvendinimo sričiai.

Už Strategijos įgyvendinimo stebėseną, kurios tikslas užtikrinti tinkamą ir kokybišką strategijos įgyvendinimą, atsakinga Pakruojo miesto VVG. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija koordinuos, kaip miesto VVG atlieka vietos plėtros strategijos stebėseną. Pakruojo miesto VVG Strategijos stebėseną vykdys vadovaudamasi Vietos plėtros strategijų atrankos ir įgyvendinimo taisyklėmis. Pakruojo miesto VVG užtikrins, kad nuolat būtų renkama ir sisteminama informacija apie planuotas ir pasiektas efekto, rezultato ir produkto rodiklių reikšmes, atrinktus finansuoti ir baigtus įgyvendinti projektus ir kt.

Pakruojo miesto VVG, atlikdama vietos plėtros strategijos stebėseną, vieną kartą per kalendorinius metus parengs metinę ataskaitą apie vietos plėtros strategijos įgyvendinimą per praėjusius kalendorinius metus ir ją pateiks Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai. Pakruojo miesto VVG, pagal nustatytą Vietos plėtros strategijos įgyvendinimo metinės / galutinės ataskaitos formą, ne vėliau kaip iki einamųjų metų kovo 20 d parengs metinę ataskaitą. Metinė / galutinė ataskaita bus patvirtinta visuotinio miesto VVG narių susirinkimo arba kolegialaus valdymo organo, jeigu jam visuotinis narių susirinkimas bus suteikęs šią teisę.

Esant poreikiui atlikti Strategijos pakeitimus, jie bus vykdomi pagal pakeitimų iniciavimo procedūrą. Vietos plėtros strategijos pakeitimus tvirtina visuotinis jos narių susirinkimas. Atliekant Strategijos pakeitimus privaloma užtikrinti Vietos plėtros strategijų rengimo taisyklės nustatytus reikalavimus. Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro nustatyta tvarka atrinktos finansuoti vietos plėtros strategijos pakeitimai papildomai turi būti suderinti su Vidaus reikalų ministerija.

Pakruojo miesto VVG viešins Strategijos įgyvendinimo eigą, rezultatus ir kitą naudingą informaciją Pakruojo r. savivaldybės internetiniame puslapyje www.pakruojis.lt ir skatins miesto VVG vietos veiklos teritorijos gyventojus ir šioje teritorijoje veiklą vykdančius juridinius asmenis dalyvauti vietos plėtros strategijos įgyvendinime. Informacijos sklaida vyks naudojant telekomunikacijos, spaudos ir kt. priemones.

7. VIETOS PLĖTROS STRATEGIJOS FINANSINIS PLANAS

1. TIKSLAS: DIDINTI MIESTO GYVENTOJŲ ĮSIDARBINIMO GALIMYBES							
1.1. Uždavinys: Vykdyti veiklas, skirtas gyventojų darbinių įgūdžių ugdymui							
VEIKSMAS	LĖŠŲ POREIKIS IR FINANSAVIMO ŠALTINIAI	2017	2018	2019	2020	2021	2022
1.1.1. veiksmas. Organizuoti neformalius profesinius mokymus darbingiems neaktyviems gyventojams	Savivaldybės biudžeto lėšos:	400.00	400.00	400.00	400.00	800,00	-
	Valstybės biudžeto lėšos:	316.88	316.88	316.88	316.88	360,32	-
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	375.00	375.00	375.00	375.00	750,00	-
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	3908.12	3908.12	3908.12	3908.12	6266,73	-
	Iš viso:	5000.00	5000.00	5000.00	5000.00	8177,05	-
1.1.2. veiksmas. Organizuoti darbo įgūdžiams įgyti skirtą praktiką ir savanorystės veiklas darbingiems neaktyviems gyventojams	Savivaldybės biudžeto lėšos:	400.00	200.00	200.00	400.00	400,00	
	Valstybės biudžeto lėšos:	316.88	158.44	158.44	316.88	316,88	
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	375.00	187.50	187.00	375.00	375,00	
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	3908.12	1954.06	1954.06	3908.12	3908,12	
	Iš viso:	5000.00	2500.00	2500.00	5000.00	5000,00	
1.2. Uždavinys: Organizuoti veiklas skirtas gyventojų verslumo įgūdžių ugdymui, skatinant naujų verslo subjektų įsikūrimą ir plėtrą							
1.2.1. veiksmas. Vykdyti neformalaus mokymo programas, skirtas tikslinės grupės verslumo įgūdžių įgijimui ir tobulinimui.	Savivaldybės biudžeto lėšos:	400.00	200.00	200.00	400.00	400,00	
	Valstybės biudžeto lėšos:	316.88	158.44	158.44	316.88	316,88	
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	375.00	187.26	187.00	375.00	375,00	
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	3908.12	1954.06	1954.06	3908.12	3908,12	
	Iš viso:	5000.00	2500.00	2500.00	5000.00	5000,00	
1.2.2. veiksmas. Vykdyti tikslinės grupės konsultacijas (taip pat mentorystės), pagalbos randant tiekėjus ir klientus, metodinės pagalbos verslo steigimo bei vystymo klausimais ir suteikti priemones, reikalingas	Savivaldybės biudžeto lėšos:	2000.00	1400.00	1400.00	2000.00	2800,00	
	Valstybės biudžeto lėšos:	1584.38	1109.07	1109.07	1584.38	2218,14	
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	1875.00	1312.50	1312.00	1875.00	2625,00	
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	19540.62	13678.43	13678.43	19540.62	27356,86	

verslo sustiprinimui.	Iš viso:	25000.00	17500.00	17500.00	25000.00	35000,00	
2. TIKSLAS: DIDINTI ASMENŲ PATIRIANČIŲ SOCIALINĘ ATSKIRTĮ INTEGRACIJĄ Į VISUOMENĘ GERINANT JŲ GYVENIMO KOKYBĘ.							
2.1. Uždavinys: Gerinti socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, teikiant gyventojų poreikius atitinkančias paslaugas.							
2.1.1. veiksmas. Teikti bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas (ilgalaikė socialinė globa, pagalba į namus, apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose ir kt.) atitinkančias tikslinės grupės poreikius.	Savivaldybės biudžeto lėšos:	1600.00	1200.00	1200.00	4000.00		
	Valstybės biudžeto lėšos:	1268.00	951.00	951.00	3170.00	6664.14	6664.13
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	1500.00	1125.00	1125.00	3750.00		
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	15633.00	11724.00	11724.00	39081.00	37763.44	37763.44
	Iš viso:	20000.00	15000.00	15000.00	50001.00	44427.58	44427.57
2.1.2. veiksmas. Teikti sociokultūrinės paslaugas (švietimo, kultūros, laisvalaikio organizavimo), skirtas tikslinės grupės socialinės atskirties mažinimui pasitelkiant savanorius ir savipagalbos grupes.	Savivaldybės biudžeto lėšos:	800.00	600.00	200.00	1600.00	-	-
	Valstybės biudžeto lėšos:	634.00	475.00	158.00	1267.00	2752.07	2752.07
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	750.00	563.00	188.00	1501.00	-	-
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	7816.00	5862.00	1954.00	15632.00	15595.08	15595.07
	Iš viso:	10000.00	7500.00	2500.00	20000.00	18347.15	18347.14
<i>Strategijos administravimo išlaidos, Eur</i>	Savivaldybės biudžeto lėšos:	1120.28	800.00	560.00	800.00	1360.00	-
	Valstybės biudžeto lėšos:	887.70	634.00	444.00	634.00	1078.00	3352.74
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	1050.00	750.00	525.00	750.00	1275.00	3464.50
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	10945.50	7816.00	5471.00	7816.00	13287.00	18998.55
	Iš viso:	14003.50	10000.00	7000.00	10000.00	17000.00	25815.79
<i>Iš viso vietos plėtros strategijai įgyvendinti skirtos lėšos, Eur</i>	Savivaldybės biudžeto lėšos:	6720.28	4800.00	4160.00	9600.00	5760.00	-
	Valstybės biudžeto lėšos:	5324.72	3802.83	3295.83	7606.02	13706.43	12768.94
	Kitos viešosios lėšos:						
	Privačios lėšos:	6300.00	4500.26	3899,00	9001,00	5400,00	3464,50
	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos	65659.48	46896.67	40643.67	93793.98	108085.40	72357.06
	Iš viso:	84004.00	60000.00	52000.00	120001.00	132952.00	88590.50

Priedai

1. Pakruojo miesto teritorijos ribų pakeitimo planas, 1 lapas.
2. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės steigimo dokumentų (steigimo sutartis, steigiamojo susirinkimo protokolas, įstatai, Lietuvos Respublikos juridinių asmenų registro elektroninis sertifikuotas išrašas), kopijos 16 lapų.
3. Pakruojo miesto gyventojų apklausos ataskaita, 15 lapų.
4. Tikslų ir uždavinių alternatyvų analizė, 7 lapai.
5. Veiksmų kainos pagrindimas, 5 lapų.
6. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės visuotinio narių susirinkimo protokolo kopija, 2 lapai.
7. Šiaulių regiono plėtros tarybos 2016 m. vasario 10 d. sprendimo Nr. 51/5S-4 „Dėl Pakruojo miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijos projekto atitikties Šiaulių regiono 2014-2020 metų plėtros planui“ kopija, 1 lapas.
8. Pakruojo rajono savivaldybės tarybos 2016 m. sausio 28 d. sprendimo Nr. T-24 „Dėl Pritarimo Pakruojo miesto vietos veiklos grupės Pakruojo miesto vietos plėtros strategijos 2016-2022 m. projektui ir bendrojo finansavimo skyrimo jai įgyvendinti“ kopija, 1 lapas.
9. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijos 2014-2020 m. pristatymo (2016-02-05) dalyvių sąrašo kopija, 2 lapai.
10. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės plėtros strategijos informacinio renginio (2016-01-08) dalyvių registracijos žurnalo kopija, 2 lapai.
11. Bendradarbiavimo sutarties, 2016-01-25 kopija, 1 lapas.
12. Straipsnio spaudoje, 2016-02-12 kopija, 1 lapas
13. Pakruojo miesto vietos veiklos grupės viešinimo, aptarimo, pristatymo visuomenei nuorodos, kopija, 4 lapai.